KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 12.12.2024 r.
COM(2024) 569 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

Sprawozdanie na temat funkcjonowania systemu zasobów własnych opartych na VAT

Spis treści

1. Wprowadzenie 2

1.1. Rozwój systemu zasobów własnych 2

1.2. Ramy VAT do czasu reformy w 2021 r. 3

1.3. Reforma z 2021 r. 4

2. Skuteczność systemu zasobów własnych opartych na VAT 6

2.1. Zmiany podstaw zasobów własnych opartych na VAT 7

2.2. Pobór dochodów z tytułu zasobów własnych opartych na VAT 11

2.3. Ochrona interesów finansowych UE 14

2.4. Informacje zwrotne od państw członkowskich 18

2.5. Wniosek 20

3. Zmiany średniej ważonej stawki VAT od 2016 r. 21

3.1. Zmiany średniej ważonej stawki VAT: 2016-2020 21

3.2. Zmiany średniej ważonej stawki VAT: szacunki na lata 2021–2024 22

3.3. Wnioski z analizy średniej ważonej stawki VAT 26

4. Wniosek 26

Załącznik 27

1. Wprowadzenie

Komisji powierzono zadanie sporządzenia do dnia 1 stycznia 2025 r. sprawozdania na temat funkcjonowania systemu zasobów własnych opartych na podatku od wartości dodanej (VAT). Zgodnie z przepisami[1] sprawozdanie musi obejmować „ocenę skuteczności i adekwatności systemu zasobów własnych opartych na VAT, w szczególności wieloletniej średniej ważonej stawki. W stosownych przypadkach, sprawozdaniu towarzyszy wniosek w sprawie zmiany niniejszego rozporządzenia w celu obliczenia ostatecznej wieloletniej średniej ważonej stawki na podstawie bardziej aktualnych danych".

Zgodnie z zadaniem powierzonym Komisji w niniejszym sprawozdaniu przedstawiono przegląd zmian wprowadzonych do systemu zasobów własnych opartych na VAT, zbadano jego skuteczność, analizując zmiany odpowiednich wskaźników wykonania po wprowadzeniu zmian, w tym ocenę nowego systemu dokonaną przez państwa członkowskie. Oceniono w nim również adekwatność systemu w odniesieniu do zmian wprowadzonych w 2021 r., ze szczególnym uwzględnieniem wieloletniej średniej ważonej stawki VAT. Sprawozdanie zawiera również informacje na temat liczby państw członkowskich, które nadal stosują średnią ważoną stawkę VAT, z uwzględnieniem zastrzeżeń i ewentualnych zmian krajowych stawek VAT.

1.1. Rozwój systemu zasobów własnych

VAT jest wspólnym podatkiem płaconym przez wszystkich konsumentów końcowych przy zakupie towarów lub usług na jednolitym rynku. Podatek ten jest stosowany przez wszystkie państwa członkowskie jako szeroko rozumiany podatek konsumpcyjny oparty na wspólnych ramach określonych w dyrektywach UE. Ten wspólny podatek jest kluczowym elementem jednolitego rynku, który sam w sobie jest jednym z największych osiągnięć UE.

System zasobów własnych opartych na VAT wprowadzono w 1970 r.[2] i wdrażano go stopniowo, zgodnie z postępującą harmonizacją, za pośrednictwem dyrektyw VAT. Po jego wprowadzeniu dochody z VAT, wraz z cłami i opłatami rolnymi, stopniowo zastępowały wkłady finansowe państw członkowskich. Aby budżet UE mógł być finansowany wyłącznie z zasobów własnych, dochody z VAT stały się kwotą równoważącą dochody i wydatki poprzez ustalenie obowiązującej stawki poboru w ramach rocznej procedury budżetowej.

W 1988 r. jako nowy rodzaj równoważących zasobów własnych wprowadzono wkład z tytułu dochodu narodowego brutto (DNB). Uznano, że ten nowy rodzaj zasobów własnych jest ściślej powiązany z krajową działalnością gospodarczą, co pozwala lepiej dostosować wkłady każdego państwa członkowskiego do jego zdolności płatniczych. Na przestrzeni lat zasoby własne oparte na DNB stały się coraz bardziej znaczącą częścią budżetu UE, ponieważ stawka poboru zasobów

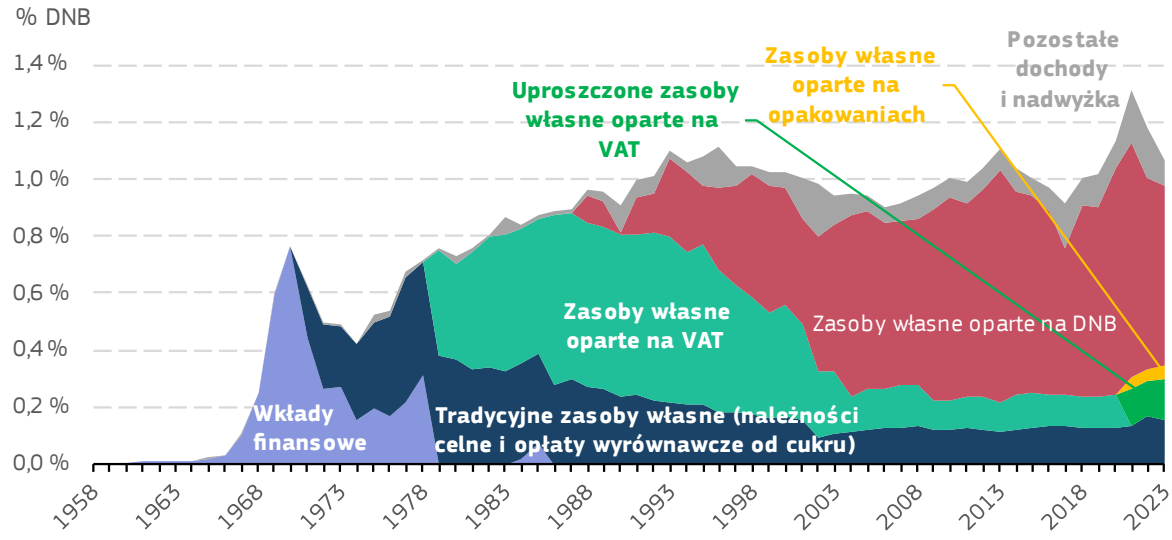
[1] Art. 13a rozporządzenia Rady (EWG, Euratom) nr 1553/89 z dnia 29 maja 1989 r. w sprawie ostatecznych jednolitych warunków poboru środków własnych pochodzących z podatku od wartości dodanej, zmienionego rozporządzeniem Rady (UE, Euratom) 2021/769 z dnia 30 kwietnia 2021 r.
[2] Decyzja Rady z dnia 21 kwietnia 1970 r., 70/243 EWWiS, EWG, Euratom.

własnych opartych na VAT była stopniowo obniżana z 1,4 % w 1985 r.[3] do obecnego poziomu 0,3 %[4] (wykres 1).

Wkład z tytułu zasobów własnych opartych na VAT oblicza się poprzez zastosowanie jednolitej stawki poboru do podstaw VAT państw członkowskich. Podstawy te oszacowuje się poprzez zastosowanie zharmonizowanych przepisów do faktycznych wpływów z tytułu podatku VAT pobieranych przez państwa członkowskie a następnie, po wszelkich niezbędnych korektach, dzieli się je przez średnią ważoną stawkę VAT dla poszczególnych krajów. Z czasem dokonano pewnych dostosowań. Po pierwsze, aby chronić państwa członkowskie o wyższym udziale konsumpcji w popycie końcowym i ograniczyć regresywny wpływ na kraje uboższe, podstawę zasobów własnych opartych na VAT każdego państwa członkowskiego ograniczono do 50 % DNB. Po drugie, niektóre państwa członkowskie korzystały do 2020 r. z obniżonych stawek poboru[5].

Udział zasobów własnych opartych na VAT z czasem się zmniejszał. W 2024 r. stanowi on około 14 % dochodów wpływających do budżetu UE.

Wykres 1 – Zmiany dochodów w latach 1958–2023

Źródło: służby Komisji

1.2. Ramy VAT do czasu reformy w 2021 r.

Do 2021 r. zasoby własne oparte na VAT podlegały złożonym obliczeniom. Złożoność obliczeń wynikała głównie z dwóch czynników: 1) konieczności uzyskania „nominalnej" podstawy VAT

[3] W 1970 r. maksymalną stawkę poboru ustalono na poziomie 1 %. Przystąpienie Hiszpanii i Portugalii spowodowało wzrost do maksymalnego poziomu 1,4 %. Decyzją 2000/597/WE z dnia 29 września 2000 r. obniżono stawkę poboru, ustalając ją na poziomie 0,5 %.

[4] EU Public Finances [Finanse publiczne UE], 2014 r.

[5] W latach 2007–2013 stawka poboru wynosiła 0,225 % w przypadku Austrii, 0,14 % w przypadku Niemiec i 0,1 % w przypadku Szwecji i Niderlandów. W okresie 2014–2020 stawka poboru wynosiła 0,15 % w przypadku Niemiec, Niderlandów i Szwecji. Od 2021 r. również te państwa członkowskie stosują jednolitą stawkę poboru w wysokości 0,3 %.

odpowiadającej zharmonizowanemu stosowaniu dyrektyw VAT; 2) mnogości stawek VAT, która wymaga obliczenia średniej ważonej stawki VAT w ujęciu rocznym.

Jeżeli chodzi o pierwszy czynnik, harmonizacja podstawy zasobów własnych opartych na VAT wymagała licznych korekt i kompensat statystycznych. *Korekty* dotyczyły dostosowania wpływów z VAT pod kątem aspektów niezwiązanych z VAT.

W latach 2016–2019 korekty te stanowiły 0,5 % łącznych wpływów. Celem *kompensat statystycznych* było „zneutralizowanie" krajowych odstępstw od dyrektywy VAT. Stanowiły one około 0,5 % podstawy w tym samym okresie (szczegółowe informacje znajdują się w tabelach 4 i 5). Wykaz wszystkich korekt i kompensat znajduje się w załączniku 3.

Jeśli chodzi o drugi czynnik, aby obliczyć podstawę zasobów własnych opartych na VAT dla danego roku kalendarzowego, państwo członkowskie musiało podzielić łączne przychody z VAT netto pobrane w tym roku przez stawkę, według której podatek VAT został pobrany w tym samym roku w tym państwie członkowskim. Jeżeli jednak w danym państwie członkowskim stosowano więcej niż jedną stawkę VAT, zharmonizowaną podstawę zasobów własnych opartych na VAT obliczano, dzieląc łączne pobrane dochody z VAT netto przez średnią ważoną stawkę VAT tego państwa. Metodę tę określono w rozporządzeniu Rady nr 1553/89 w sprawie ostatecznych jednolitych warunków poboru środków własnych pochodzących z VAT.

1.3. Reforma z 2021 r.

Uproszczone obliczenia

Aby uprościć system i zmniejszyć obciążenia administracyjne Komisji i administracji państw członkowskich, począwszy od wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 wprowadzono uproszczenia zasobów własnych opartych na VAT.

Po pierwsze, usunięto większość dostosowań dotyczących odstępstw i zwolnień (*korekty* i *kompensaty*), co ułatwiło obliczenia.

Po drugie, w nowym systemie łatwiej oblicza się podstawę zasobów własnych opartych na VAT, dzieląc krajowe wpływy z VAT przez średnią ważoną stawkę VAT opartą na stałym roku referencyjnym, zamiast stosować stawkę ważoną obliczaną dla każdego roku. Rok referencyjny dla tej średniej ważonej stawki VAT (WAR) ustalono na 2016 r. i jest on stosowany przez cały okres obowiązywania wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027. Będzie on nadal stosowany po tym okresie, do czasu zmiany rozporządzenia Rady nr 1553/89.

Podobnie jak w poprzednim systemie podstawy VAT każdego państwa członkowskiego są następnie ograniczone do 50 % DNB każdego państwa członkowskiego, aby zmniejszyć regresywność zasobów własnych opartych na VAT. Ponadto począwszy od 2021 r. do podstawy VAT każdego państwa członkowskiego stosuje się jednolitą stawkę poboru w wysokości 0,3 %.

Pobrane wpływy pozostają punktem wyjścia do obliczenia ostatecznej podstawy zasobów własnych opartych na VAT. Należy uwzględniać cały pobrany podatek VAT. W związku z tym należy odliczyć wszelkie przypadki wykazywane przez państwa członkowskie jako VAT, które nie mają charakteru VAT, takie jak grzywny lub odsetki za zwłokę. W załącznikach 1 i 2 przedstawiono sprawozdanie finansowe, które państwa członkowskie są zobowiązane przedkładać co roku zarówno w ramach starego, jak i nowego systemu.

Tabela 1 – Porównanie nowego i starego systemu zasobów własnych opartych na VAT

	2014–2020	2021-2027	Różnice
Wpływy z VAT	Dochody z tytułu VAT pobrane przez państwa członkowskie pomniejszone o zwroty VAT	Dochody z tytułu VAT pobrane przez państwa członkowskie pomniejszone o zwroty VAT	Nie sprawiły różnicy
Korekty	Korekty zgodnie z wymogami rozporządzenia nr 1553/89[6]	Korekty dotyczące wyłącznie zakresu terytorialnego[7] i odstępstw od dyrektywy VAT	Zmniejszenie liczby korekt
Średnia ważona stawka VAT	Obliczana każdego roku	Stosuje się zamrożoną średnią ważoną stawkę VAT z 2016 r.	Brak dalszych obliczeń średniej ważonej stawki VAT
Wyrównania	Kompensaty mają zastosowanie	Kompensaty nie mają zastosowania	Brak dalszych kompensat
Definicja podstawy VAT	Wpływy z VAT (korekty +/-)/średnia ważona stawka VAT_N + kompensaty	Wpływy z VAT (korekty +/-)/średnia ważona stawka VAT_{2016}	Łatwiejsze obliczenia
Ograniczenie	Podstawa zasobów własnych opartych na VAT nie wyższa niż 50 % DNB dla każdego państwa członkowskiego	Podstawa zasobów własnych opartych na VAT nie wyższa niż 50 % DNB dla każdego państwa członkowskiego	Nie sprawiło różnicy
Stawka poboru	0,3 % (z wyjątkiem Niderlandów, Niemiec i Szwecji, które stosują 0,15 %)	0,3 % w przypadku wszystkich państw członkowskich	Brak dalszych wyjątków

Ukierunkowane kontrole

Komisja przeprowadza inspekcje zasobów własnych opartych na VAT określone w art. 2 ust. 4 rozporządzenia Rady (UE) 2021/768 określającego środki wykonawcze dotyczące systemu zasobów własnych. Inspekcje przeprowadza się w celu sprawdzenia, czy prawidłowo wykonano operacje obliczania łącznej wartości pobranego VAT netto, czy wykorzystane dane były odpowiednie oraz czy obliczenia służące określeniu kwoty tych zasobów własnych są prawidłowe.

Ogólnym celem inspekcji jest zapewnienie, aby każde państwo członkowskie wnosiło do budżetu UE prawidłową kwotę zasobów własnych opartych na VAT. Podczas inspekcji Komisja sprawdza wszystkie aspekty rocznych sprawozdań dotyczących podstawy VAT (wpływy, korekty wpływów, średnią ważoną stawkę VAT z 2016 r. (w przypadku zastrzeżenia) itp.). Inspekcje mają również na celu uzyskanie wystarczającej pewności, że krajowe systemy i procedury ustalania podstawy VAT są

[6] Załącznik 1 zawiera wzór zestawienia zbiorczego, w którym wyszczególniono wszystkie korekty i kompensaty stosowane w starym systemie.
[7] Zgodnie z art. 6 i 7 dyrektywy 2006/112/WE (dyrektywa VAT).

wiarygodne, skuteczne, dokładne, wyczerpujące i zgodne z mającym zastosowanie prawem Unii, zarówno pod względem zakresu i metody, jak i jakości wykorzystywanych danych.

Zmiany wprowadzone przez nowy system znacznie ułatwiają sporządzanie rocznych sprawozdań oraz przygotowywanie i przeprowadzanie inspekcji. Ułatwiają one również państwom członkowskim i Komisji przeprowadzanie inspekcji i podejmowanie działań następczych w związku z nimi. Zmiany spowodowały również zrezygnowanie z przeprowadzania znacznej liczby obliczeń, jak pokazano w tabelach 4 i 5. Ułatwieniem jest również zastosowanie średniej ważonej stawki procentowej VAT z 2016 r. zamiast obliczania nowej stawki dla każdego roku.

Zmiany te umożliwiają państwom członkowskim przeznaczenie mniejszych zasobów na ten cel, a mianowicie: sporządzanie rocznych sprawozdań przez organy krajowe, dostarczanie danych do poszczególnych obliczeń często pochodzących od innych agencji państwowych lub od innych zewnętrznych dostawców źródeł danych. Organy krajowe mogą teraz również poświęcać mniej czasu na przygotowanie się do inspekcji i udział w nich.

Uproszczenie zmniejszyło również obciążenie Komisji. W szczególności znacznie skrócono czas przeznaczany na przygotowanie i przeprowadzenie inspekcji. Inspekcje przeprowadzane w ramach nowego systemu (lata 2021 i 2022) koncentrują się na kontrolach mających na celu zapewnienie, aby systemy wprowadzone przez państwa członkowskie w celu pobierania, agregowania i zgłaszania pobranych wpływów z VAT były skuteczne i wydajne. Kiedy jednak nowy system był nadal na początkowym etapie wprowadzania, inspekcje koncentrowały się również na rozstrzygnięciu – wraz z państwami członkowskimi – nierozstrzygniętych zastrzeżeń z poprzednich lat odnoszących się do pozycji obliczeniowych, z których następnie zrezygnowano. Ponieważ liczba zastrzeżeń dotyczących poprzedniego systemu będzie się stopniowo zmniejszać, oszczędność czasu w odniesieniu do inspekcji przeprowadzanych w ramach nowego systemu będzie z czasem rosła. Oczekuje się, że czas inspekcji, z wyłączeniem prac nad zastrzeżeniami w ramach starego systemu, skróci się średnio z jednego tygodnia do 2–2,5 dnia, w zależności od liczby naruszeń.

Korzyści wynikające z uproszczenia z 2021 r. spotkały się z uznaniem Europejskiego Trybunału Obrachunkowego wyrażonym w opinii nr 11/2020[8], w której potwierdzono oczekiwane zmniejszenie obciążeń administracyjnych po stronie Komisji, jak i w państwach członkowskich, nie naruszając znacznie dokładności obliczeń wkładów opartych na VAT.

2. Skuteczność systemu zasobów własnych opartych na VAT

Aby ocenić skuteczność systemu, w niniejszej sekcji przeanalizowano, w jakim stopniu budżet UE był wystarczająco chroniony, a wkład z VAT prawidłowo pobrany. Oceniono w niej również zmiany podstaw zasobów własnych opartych na VAT i ich poszczególnych składników, aby ustalić, w jaki sposób uproszczenie wpłynęło na zasoby własne[9].

[8] Opinia nr 11/2020 (przedstawiona na mocy art. 287 ust. 4 i art. 322 ust. 2 TFUE) dotycząca projektu rozporządzenia Rady (UE, Euratom) zmieniającego rozporządzenie Rady (EWG, Euratom) nr 1553/89 w sprawie ostatecznych jednolitych warunków poboru środków własnych pochodzących z podatku od wartości dodanej (dokument 12771/20, międzyinstytucjonalny numer referencyjny: 2018/0133 (NLE))

[9] Dane wykorzystane w sekcji 2 sprawozdania obliczono na marzec 2024 r.

2.1. Zmiany podstaw zasobów własnych opartych na VAT

Od 2016 r. podstawa VAT wykazuje tendencję wzrostową – z wyjątkiem 2020 r.[10] – pomimo zmian wprowadzonych reformą z 2021 r.[11] Na zmianę tę wpłynęło kilka wydarzeń, z których najważniejszym była pandemia COVID-19 w 2020 r., a także inne czynniki makroekonomiczne, takie jak wzrost cen w latach 2021 i 2022, który wpłynął na konsumpcję i VAT pobrany w gospodarce (wykresy 2 i 3).

Dochody z tytułu zasobów własnych opartych na VAT podlegały takim samym zmianom do 2019 r., po czym w kolejnych latach zmieniały się już w mniejszym stopniu (tabela 3). Wpływ ograniczenia podstawy zasobów własnych na poziomie 50 % DNB odgrywa pewną rolę, ale głównym powodem jest to, że pełna różnica między prognozą a dochodami w odniesieniu do ostatecznej podstawy opodatkowania VAT ujawni się dopiero w późniejszych latach ze względu na opóźnienie w przeprowadzeniu bilansu. .

Tabela 2 – Zmiany zagregowanych podstaw zasobów własnych opartych na VAT w UE-27

mln EUR	2016	2017	2018	2019	2020	2021*	2022*
Podstawa zasobów własnych opartych na VAT	5 231 083	5 564 631	5 838 647	6 005 905	5 654 042	6 355 460	7 154 323
Roczna stopa wzrostu		6,4 %	4,9 %	2,9 %	-5,9 %	12,4 %	12,6 %

Źródło: sprawozdania dotyczące VAT.

Metodę obliczania podstawy opodatkowania VAT wyjaśniono w załączniku 1 w odniesieniu do starego systemu oraz w załączniku 2 w odniesieniu do nowego systemu.

* Od 2021 r. podstawę uzyskuje się, dzieląc wpływy netto przez średnią ważoną stawkę VAT z 2016 r.

Tabela 3 – Zmiany zagregowanych dochodów z tytułu zasobów własnych opartych na VAT w UE-27

mln EUR	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Dochody z tytułu zasobów własnych opartych na VAT	15 859	16 947	17 624	18 128	17 858	18 340	19 666
Roczna stopa wzrostu		6,9 %	4,0 %	2,9 %	-1,5 %	2,7 %	7,2 %

Źródło: roczne sprawozdanie finansowe Komisji Europejskiej.

[10] W załączniku 5 przedstawiono zmiany podstaw opodatkowania VAT w latach 2016–2022 w poszczególnych państwach członkowskich.

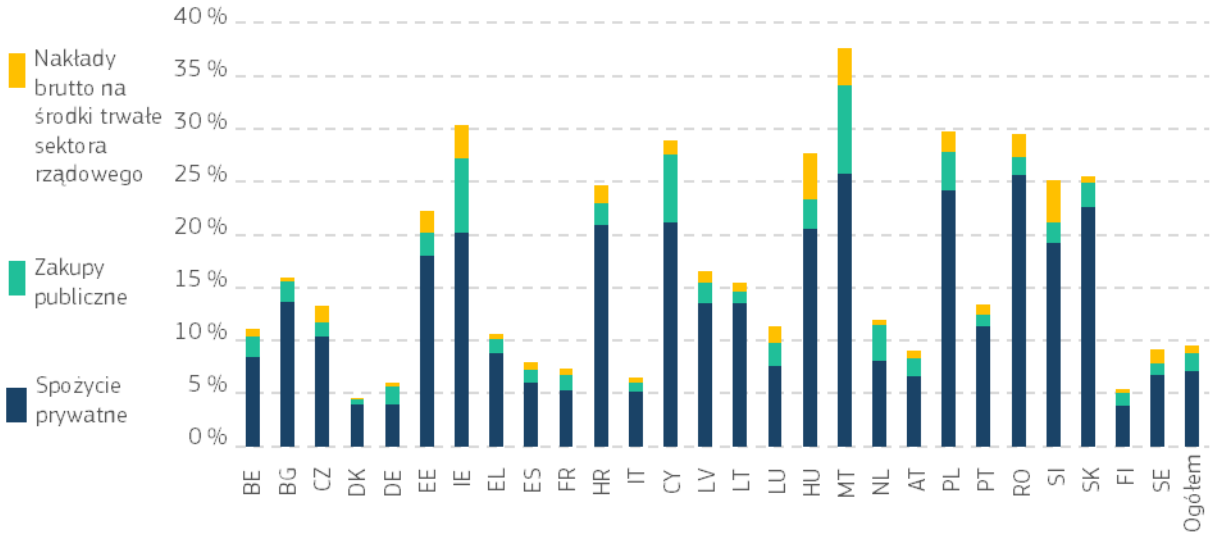
[11] Począwszy od 2021 r. podstawy VAT oblicza się, dzieląc wpływy przez średnią ważoną stawkę VAT „zamrożoną" na poziomie z 2016 r., natomiast wcześniej stosowano rzeczywistą roczną średnią ważoną stawkę VAT.

Dochód oblicza się poprzez zastosowanie stawki poboru do podstawy opodatkowania VAT po ograniczeniu. Podstawa opodatkowania VAT jest następnie korygowana z wykorzystaniem wyników obliczeń sald (sekcja 2.2) w celu obliczenia dochodów z tytułu VAT. W załączniku 4 przedstawiono również porównanie podstaw opodatkowania VAT państw członkowskich, do których zastosowanie ma ograniczenie.

Zmiany podstawy opodatkowania VAT można poddać dalszej analizie, biorąc pod uwagę główne czynniki. Kluczowe kategorie wydatków tworzące podstawę opodatkowania VAT obejmują spożycie prywatne w sektorze gospodarstw domowych, zakupy publiczne oraz nakłady brutto na środki trwałe sektora publicznego. Kategorie te łącznie stanowią około 88 % całkowitej podstawy opodatkowania VAT (2020 r.), przy czym główny udział w pozostałej części stanowią wydatki przedsiębiorstw na zużycie pośrednie. Wśród nich najistotniejsze jest spożycie prywatne w sektorze gospodarstw domowych, stanowiące 60–80 % wydatków podlegających VAT, w zależności od państwa członkowskiego.

Biorąc pod uwagę wskaźniki rachunków narodowych wyrażone w cenach bieżących jako wskaźniki zastępcze trzech głównych składników podstawy opodatkowania VAT[12], **spożycie prywatne w sektorze gospodarstw domowych było głównym czynnikiem napędzającym wzrost podstawy opodatkowania VAT w latach 2016–2022**, przyczyniając się średnio w 74 % do jej całkowitego wzrostu w UE-27 (wykres 2).

Wykres 2 – Kształtowanie się wskaźników makroekonomicznych dla składników podstawy opodatkowania VAT (2016–2022)

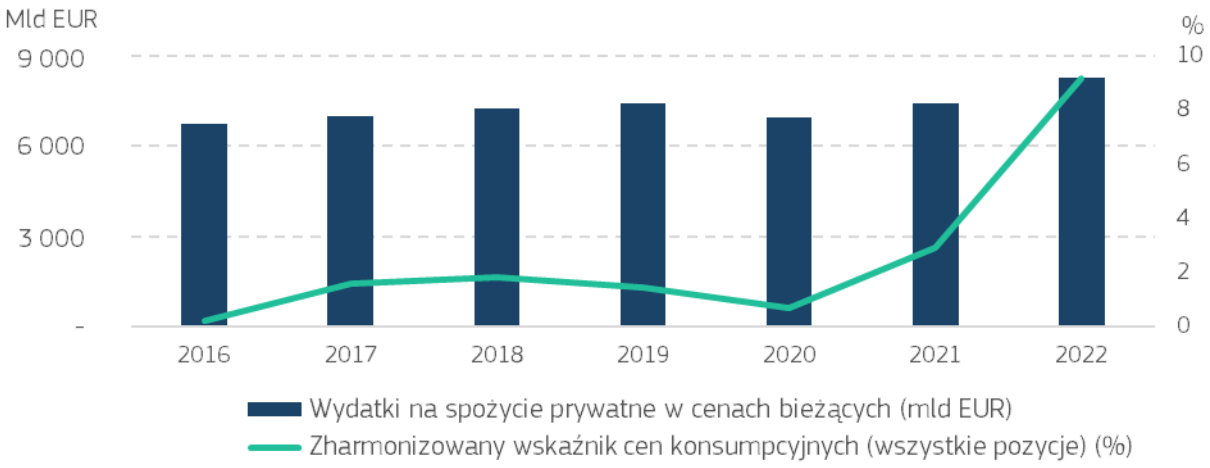

Źródło: prognozy Komitetu Doradczego ds. Zasobów Własnych. Własne obliczenia.

[12] Te wskaźniki makroekonomiczne są również wykorzystywane w rocznej procedurze prognozowania podstawy zasobów własnych opartych na VAT w budżecie rocznym.

Jeżeli chodzi o kształtowanie się wydatków na spożycie prywatne na poziomie UE-27 (wykres 3), w latach 2021 i 2022 istotną rolę odegrała inflacja.

Wykres 3 – Zmiany inflacji i spożycia prywatnego w cenach bieżących w latach 2016–2022 w UE-27

Źródło: prognoza Komisji z jesieni 2023 r.

Uproszczenie systemu VAT nie miało znaczącego wpływu na zmianę podstawy. Waga każdego z głównych składników sprawozdań dotyczących VAT państw członkowskich pozostała stosunkowo stabilna, z wyjątkiem korekt, które po reformie wzrosły w ujęciu bezwzględnym (tabela 4). Wpływ korekt, które nie mają już zastosowania, nie przekracza 0,1 % wpływów netto, natomiast kompensaty stanowią nie więcej niż 0,6 % całkowitej podstawy opodatkowania VAT (tabele 5 i 6). Wartość bezwzględna kompensat wzrosła w latach 2019 i 2020 ze względu na zmiany w zwolnieniach stosowanych przez państwa członkowskie. Na przykład Włochy wprowadziły wyższy próg dla systemu małych przedsiębiorstw objętych zwolnieniem. Niektóre ograniczone kompensaty (takie jak te związane z naruszeniami dyrektywy VAT) są zgłaszane jako korekty w nowym systemie, co wyjaśnia niewielki wzrost wagi korekt w latach 2021 i 2022.

Tabela 4 – Zmiany głównych składników sprawozdań dotyczących VAT (UE-27)

UE-27	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Korekty (w mln EUR)	4 612	5 041	5 546	6 256	6 212	9 414	14 754
Korekty jako odsetek wpływów netto (%)	0,53 %	0,55 %	0,57 %	0,63 %	0,68 %	0,89 %	1,24 %
Kompensaty (w mln EUR)	8 013	23 179	27 328	34 974	35 809		
Kompensaty jako odsetek całkowitej podstawy VAT (%)	0,15 %	0,42 %	0,47 %	0,58 %	0,63 %	Nie dotyczy	Nie dotyczy

Źródło: sprawozdania dotyczące VAT i własne obliczenia.

Tabela 5 – Zmiany korekt wyrażone jako odsetek wpływów netto*

UE-27	2016	2017	2018	2019	2020
Opodatkowane małe przedsiębiorstwa (%)	-0,03 %	-0,03 %	-0,03 %	-0,03 %	-0,02 %
Stopniowe obniżanie podatku (%)	0,01 %	0,01 %	0,01 %	0,01 %	0,01 %
Rolnicy ryczałtowi (%)	-0,08 %	-0,05 %	-0,06 %	-0,05 %	-0,07 %
Korekty, z których zrezygnowano, ogółem (%)	-0,10 %	-0,07 %	-0,08 %	-0,07 %	-0,08 %

Źródło: sprawozdania dotyczące VAT i własne obliczenia.
* Korekty te zniesiono w 2021 r.

Tabela 6 – Zmiany kompensat wyrażone jako odsetek całkowitej podstawy VAT*

UE-27	2016	2017	2018	2019	2020
Małe przedsiębiorstwa objęte zwolnieniem (%)	0,22 %	0,25 %	0,27 %	0,43 %	0,46 %
Kompensaty załącznik X część A[13] (%)	-0,11 %	-0,11 %	-0,10 %	-0,09 %	-0,10 %
Kompensaty załącznik X część B[14] (%)	0,45 %	0,48 %	0,50 %	0,52 %	0,53 %
Samochody (%)	-0,29 %	-0,29 %	-0,29 %	-0,29 %	-0,29 %
Wydatki związane z samochodami (%)	-0,22 %	-0,21 %	-0,19 %	-0,23 %	-0,23 %
Kompensaty ogółem (%)	0,15 %	0,42 %	0,47 %	0,58 %	0,63 %

Źródło: sprawozdania dotyczące VAT i własne obliczenia.
* Kompensaty te zniesiono w 2021 r.

Tabela 7 – Analiza podstawy opodatkowania VAT w latach 2016–2022

UE-27 w mln EUR	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wpływy	868 503	917 138	959 113	992 668	913 713	1 056 431	1 182 601
Wpływy netto	873 114	922 179	964 658	998 924	919 926	1 059 404	1 185 813
średnia ważona stawka VAT	16,72 %	16,64 %	16,60 %	16,73 %	16,37 %	16,72 %	16,72 %
Kompensaty ogółem	8 013	23 179	27 328	34 974	35 809	-	-
Ostateczna podstawa (bez ograniczenia)	5 231 083	5 564 631	5 838 647	6 005 905	5 654 042	6 355 460	7 154 323
Roczny wzrost ostatecznej podstawy		6,38 %	4,92 %	2,86 %	-5,86 %	12,40 %	12,57 %

Uwaga: średnia ważona stawka VAT za lata 2021 i 2022 jest średnią ważoną stawką VAT zamrożoną na poziomie z 2016 r.

[13] Kompensaty ujęte w załączniku X część A obejmują techników dentystycznych, radio i telewizję publiczną, budynki i grunty budowlane, biura podróży.
[14] Kompensaty ujęte w załączniku X część B obejmują wstęp na imprezy sportowe, wolne zawody, telekomunikację publiczną, zakłady pogrzebowe i krematoria, osoby niewidome, upamiętnianie ofiar wojny, szpitale prywatne, wodociągi publiczne, nowe budynki i grunty budowlane, przewóz osób, statki powietrzne, okręty wojenne, biura podróży (na terytorium UE).

Źródło: sprawozdania dotyczące VAT.

2.2. Pobór dochodów z tytułu zasobów własnych opartych na VAT

Państwa członkowskie wnoszą co miesiąc wkład na poczet zasobów własnych opartych na VAT wraz z pozostałymi zasobami własnymi. Komisja pobiera dochody z tytułu VAT początkowo na podstawie oszacowanych podstaw opodatkowania VAT uzgodnionych przez Komisję i państwa członkowskie na forum Komitetu Doradczego ds. Zasobów Własnych (ACOR/prognoza). Wkłady VAT oblicza się i uiszcza na podstawie prognoz, w związku z czym należy je dostosować do rzeczywistych danych przedstawionych w sprawozdaniach dotyczących VAT w późniejszym terminie. Sprawozdania dotyczące VAT mogą również obejmować zmiany podstaw opodatkowania VAT za cztery poprzednie lata. W przypadku zastrzeżeń zgłoszonych przez Komisję lub państwa członkowskie można również skorygować dane za wcześniejsze lata.

Komisja oblicza dla każdego państwa członkowskiego różnicę między prognozą zasobów własnych opartych na VAT a najnowszymi danymi przedstawionymi w sprawozdaniach (salda).

Komisja informuje państwa członkowskie o wynikach obliczeń sald przed dniem 1 lutego roku następującego po roku, w którym przedłożone zostały dane na potrzeby sprawozdania, a państwa członkowskie muszą udostępnić kwoty pierwszego dnia roboczego marca roku następującego po roku, w którym Komisja poinformowała państwa członkowskie o obliczeniach sald. Niedokonanie przez państwa członkowskie niezbędnych płatności może skutkować zastosowaniem odsetek (odstępuje się od odsetek nieprzekraczających 1 000 EUR).

Tabela 8 – Korekty VAT (salda)*

UE-27 w mln EUR	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Salda VAT wynikające z różnic między pierwszym sprawozdaniem a prognozą	313	418	502	403	-54	1,011	1,734
Salda VAT wynikające ze zmian w poprzednich sprawozdaniach	87	6	23	-1	121	97	125
Korekty ogółem dla UE-27	400	424	525	402	68	1,108	1,859

Źródło: roczne sprawozdanie finansowe UE i obliczenia Komisji Europejskiej. W załączniku 6 przedstawiono zmiany w zakresie korekt VAT w podziale na państwa członkowskie.

* W ramach obliczania sald corocznie koryguje się dane za ostatni dostępny rok i za lata poprzednie.

Nowy system obliczania podstawy zasobów własnych nie wpłynął na proces obliczania i poboru zasobów własnych opartych na VAT oraz na ich korekty (salda). Nie są należne żadne zaległe płatności.

Wyniki obliczeń sald za lata 2021 i 2022 są znacznie wyższe niż w poprzednich latach, a korekty są większe w przypadku większości państw członkowskich (zob. również załącznik 6). Głównym czynnikiem powodującym powstanie tych różnic jest korekta prognoz dotyczących podstaw opodatkowania VAT na lata 2021 i 2022 wykorzystywanych do finansowania odpowiednich budżetów UE ze względu na niedoszacowany wzrost stopy inflacji.

Komisja stale ocenia pobór dochodów z tytułu VAT przez państwa członkowskie oraz wprowadzanie środków mających na celu zwiększenie właściwego poboru środków z VAT (ramka 1).

Ramka 1: Inicjatywy na rzecz zwiększenia właściwego poboru środków z VAT w państwach członkowskich

Zasoby własne oparte na VAT stanowią około 2 % dochodów z tytułu VAT pobieranych przez państwa członkowskie. W związku z tym środki mające na celu poprawę poboru dochodów z tytułu VAT przynoszą korzyści przede wszystkim budżetom krajowym, ale w pewnym stopniu również budżetowi UE.

Pobór VAT – Dziewiąte sprawozdanie Komisji w sprawie rejestracji do celów VAT, poboru podatku od wartości dodanej i procedur kontrolnych (art. 12 rozporządzenia nr 1553/89)

Co pięć lat Komisja sporządza sprawozdanie dotyczące środków wprowadzonych przez państwa członkowskie i poczynionych przez nie postępów w zakresie poboru VAT oraz wszelkich ewentualnych ulepszeń. W następstwie oceny wydanej przez Komisję w ostatnim sprawozdaniu opublikowanym w kwietniu 2022 r.[15] Komisja przedstawiła 39 zaleceń w celu usprawnienia systemu poboru VAT w państwach członkowskich.

Zalecenia obejmują głównie procesy poboru VAT w państwach członkowskich, a mianowicie rejestrację do celów VAT i analizę ryzyka, podatek VAT, technologię informacyjną i nowe technologie, składanie deklaracji i dokonywanie płatności, windykację należności z tytułu VAT, zwroty VAT i kontrole, rachunkowość podatku VAT, rozliczalność i spory. Szybkie wdrożenie proponowanych środków poprawi adekwatność systemu zasobów własnych opartych na VAT dla budżetu UE.

Dlatego we wnioskach zawartych w zaleceniu Komisja wzywa państwa członkowskie UE do wdrożenia jej zaleceń, nie tylko po to, by zwiększyć dochody podatkowe niezbędne do sprostania wyzwaniom stojącym przed UE, ale również po to, by wyrównać szanse na rynku wewnętrznym i utorować drogę do szybszej i trwalszej odbudowy po pandemii.

Zmiany w przepisach dotyczących VAT w odniesieniu do niedostatecznego poboru i oszustw.

Od 1 lipca 2021 r. mały punkt kompleksowej obsługi (MOSS), ustanowiony 1 stycznia 2015 r., stał się punktem kompleksowej obsługi (OSS)[16] obejmującym szerszy zakres świadczonych usług i wprowadzającym dalsze uproszczenia. Ten rozszerzony punkt kompleksowej obsługi obejmuje trzy procedury szczególne: procedurę nieunijną, procedurę unijną i procedurę importu.

Zakres istniejącej procedury nieunijnej i procedury unijnej został rozszerzony, ale procedura importu jest nowa. Te procedury szczególne umożliwiają podatnikom deklarowanie i zapłatę VAT należnego w państwach członkowskich, w których podatnicy ci (zasadniczo) nie mają siedziby, za pośrednictwem portalu internetowego w państwie członkowskim, w którym są zidentyfikowani (państwo członkowskie identyfikacji). Pozwala to podatnikom zaoszczędzić koszty rejestracji do celów VAT w wielu państwach członkowskich.

[15] eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022DC0137.

[16] Rada przyjęła te przepisy dyrektywą 2017/2455 w grudniu 2017 r. i dyrektywą 2019/1995 (zob. tekst skonsolidowany: dyrektywa Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej).

Procedury te są powszechnie stosowane. W 2022 r. państwa członkowskie pobrały łącznie ponad 17 mld EUR za pośrednictwem rozszerzonego portalu punktu kompleksowej obsługi obejmującego sprzedaż przez internet w UE. 2,5 mld EUR dochodów z tytułu VAT pobrano również od przywozu towarów sprzedawanych w ramach handlu elektronicznego. Kwota ta obejmuje nowe dochody z tytułu VAT uzyskane w wyniku zniesienia zwolnienia z VAT, które wcześniej miało zastosowanie do przywozu towarów o niskiej wartości nieprzekraczającej 22 EUR i stwarzało znaczną podatność na oszustwa[17]. Ułatwiając przestrzeganie przepisów, a tym samym zachęcając do ich przestrzegania, procedury te przyczyniają się do prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego, ponieważ stosowana stawka VAT jest taka sama dla wszystkich sprzedawców, niezależnie od miejsca ich siedziby.

W marcu 2018 r. sprawozdanie[18] przedstawione przez Komisję Radzie i Parlamentowi Europejskiemu na temat skutków art. 199a i 199b dyrektywy Rady 2006/112/WE dotyczących zwalczania oszustw („sprawozdanie") doprowadziło do podjęcia kolejnej istotnej inicjatywy ustawodawczej zwiększającej adekwatność systemu poboru VAT i zgodność z dyrektywą VAT.

Zgodnie ze sprawozdaniem państwa członkowskie i zainteresowane strony zasadniczo uznały mechanizm odwrotnego obciążenia określony w art. 199a dyrektywy 2006/112/WE za skuteczne narzędzie zwalczania oszustw związanych z VAT lub zapobiegania występowaniu takich oszustw w danych sektorach. W związku z tym wraz z wejściem w życie dyrektywy Rady (UE) 2018/1695 i dyrektywy Rady (UE) 2022/890 przedłużono stosowanie tych środków przez ograniczony okres, do czasu planowanego wejścia w życie ostatecznego systemu VAT.

W grudniu 2022 r. Komisja przedstawiła projekty aktów prawnych, które zmodernizują i poprawią funkcjonowanie unijnego systemu podatku VAT. Proponowane zmiany będą korzystne dla przedsiębiorstw i pozwolą zwiększyć odporność na oszustwa dzięki wykorzystaniu i rozwijaniu osiągnięć cyfryzacji[19]. W momencie sporządzania niniejszego sprawozdania pakiet legislacyjny jest przedmiotem negocjacji w Radzie.

Proponowane kluczowe działania pomogą państwom członkowskim pobierać do 11 mld EUR więcej dochodów z tytułu VAT rocznie. Pakiet legislacyjny ma na celu m.in. przejście na sprawozdawczość cyfrową w czasie rzeczywistym opartą na fakturowaniu elektronicznym dla przedsiębiorstw prowadzących działalność transgraniczną w UE, aktualizację przepisów dotyczących VAT w odniesieniu do przewozu osób i platform krótkoterminowego najmu lokali mieszkalnych oraz wprowadzenie jednej rejestracji VAT w całej UE.

Zgodnie z oceną skutków[20] w latach 2023–2032 oczekuje się, że preferowane podejście polityczne, „podejście wzmocnione" (łączące w sobie wprowadzenie wymogów w zakresie sprawozdawczości cyfrowej na szczeblu UE, przepis dotyczący podmiotu uznawanego za dostawcę w przypadku wszystkich sektorów związanych z zakwaterowaniem i transportem oraz

---

[17] Źródło: Dyrekcja Generalna ds. Podatków i Unii Celnej/komunikat prasowy z 30.6.2023 r./EU VAT rules for e-commerce two years on: Updated revenue figures point again to a successful implementation [Unijne przepisy dotyczące VAT w handlu elektronicznym dwa lata po: Zaktualizowane dane dotyczące dochodów ponownie wskazują na udane wdrożenie]).

[18] COM(2018) 118 final z 8.3.2018, Sprawozdanie Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego na temat skutków art. 199a i 199b dyrektywy Rady 2006/112/WE dotyczących zwalczania oszustw.

[19] Wniosek dotyczący dyrektywy Rady zmieniającej dyrektywę 2006/112/WE w odniesieniu do przepisów dotyczących VAT w epoce cyfrowej. Wniosek dotyczący rozporządzenia Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 904/2010 w odniesieniu do ustaleń dotyczących współpracy administracyjnej w dziedzinie VAT niezbędnych w epoce cyfrowej.
Wniosek dotyczący rozporządzenia wykonawczego Rady zmieniającego rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 282/2011 w odniesieniu do wymogów informacyjnych dotyczących niektórych procedur VAT.

[20] Dokument roboczy służb Komisji SWD(2022) 394 final.

połączenie większego rozszerzenia OSS, odwrotnego obciążenia i obowiązkowego IOSS)) przyniesie skutki netto wynoszące 172–214 mld EUR w stosunku do scenariusza bazowego.

W latach 2023–2032 podejście wzmocnione przyniesie oszczędności w wysokości 50,6 mld EUR: 41,4 mld EUR z tytułu sprawozdawczości VAT (11 mld EUR z tytułu zniesienia obowiązków sprawozdawczych, 24,2 mld EUR z tytułu zmniejszenia kosztów fragmentacji, 4,3 mld EUR dzięki korzystaniu z wstępnie wypełnionych deklaracji VAT oraz 1,9 mld EUR z tytułu korzyści wynikających z fakturowania elektronicznego); 0,5 mld EUR z tytułu usprawnień i doprecyzowań w odniesieniu do gospodarki opartej na platformach cyfrowych; 8,7 mld EUR z tytułu zniesienia obowiązków w zakresie rejestracji do celów VAT.

Oczekuje się zatem, że po przyjęciu i pełnym wdrożeniu przez państwa członkowskie tej serii środków unijny system VAT będzie działał sprawniej. W związku z tym oczekiwana zwiększona skuteczność poboru VAT przez państwa członkowskie przyniesie większe dochody dla budżetu UE.

2.3. Ochrona interesów finansowych UE

Zmiany w zakresie nierozstrzygniętych zastrzeżeń w latach 2016–2022

Zastrzeżenia są sposobem ochrony interesów finansowych UE do czasu uzyskania przez Komisję wystarczającej pewności w kwestii zasobów własnych.

Art. 9 ust. 2 zmienionego rozporządzenia Rady nr 1553/89 stanowi, że „[p]o dniu 31 lipca czwartego roku następującego po danym roku budżetowym nie dokonuje się żadnych dalszych korekt sprawozdań, o których mowa w art. 7 ust. 1, chyba że korekty te dotyczą spraw już wcześniej zgłoszonych przez Komisję albo dane państwo członkowskie". Zgłoszone wcześniej sprawy są powszechnie określane jako zastrzeżenia. Zastrzeżenie pozostawia otwartą każdą kwestię dotyczącą metody lub wykorzystanych źródeł danych odnoszących się do pozycji, co do której nie ma porozumienia między Komisją a państwem członkowskim. Komisja może również zgłaszać zastrzeżenia w przypadkach naruszeń lub potencjalnych odstępstw państw członkowskich od dyrektywy VAT. Państwa członkowskie mogą również zgłosić zastrzeżenia, jeżeli nie zgadzają się z Komisją.

Zastrzeżenia zapewniają państwom członkowskim miarę pewności prawnej i budżetowej. Po przedawnieniu się pozycji sprawozdania rocznego (tj. bez żadnych zastrzeżeń) nie można już jej zmienić. Po przedawnieniu nie ma również wpływu finansowego na tę pozycję.

Z czasem liczba zastrzeżeń nieznacznie się zmniejszyła (tabela 9) i oczekuje się, że jeszcze się zmniejszy, ponieważ większość zastrzeżeń dotyczy systemu przed 2021 r. Zdecydowana większość zastrzeżeń dotyczy pozycji rocznych sprawozdań, z których zrezygnowano w nowym systemie (pod koniec 2023 r. liczba ta wynosiła 30 z 37 zastrzeżeń zgłoszonych przez Komisję). Zastrzeżenia te będą stopniowo rozstrzygane i znoszone ze względu na wprowadzenie nowego systemu, w związku z czym oczekuje się, że liczba zastrzeżeń z czasem znacznie się zmniejszy.

Na koniec 2023 r. zgłoszono siedem zastrzeżeń obejmujących lata funkcjonowania nowego systemu (2021–2022). Jednocześnie nie wszystkie inspekcje za lata 2021 i 2022 zostały zakończone w momencie sporządzania niniejszego sprawozdania, zatem liczba zastrzeżeń związanych z nowym

systemem może nieznacznie wzrosnąć[21]. Zastrzeżenia zgłoszone w latach 2021 i 2022 dotyczą głównie naruszeń dyrektywy VAT[22] i odstępstw od niej. Niektóre zastrzeżenia zgłoszone w poprzednich latach odnoszą się do pozycji sprawozdania, które zostaną utrzymane i rozstrzygnięte podczas kolejnych cykli kontroli.

Tabela 9 – Liczba nierozstrzygniętych zastrzeżeń dotyczących VAT

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Zgłoszone przez państwa członkowskie	16	15	12	10	17	17	11	13
Zgłoszone przez Komisję	50	53	64	61	61	71	56	37
Związane z naruszeniami	15	14	16	19	19	16	17	16
Ogółem	81	82	92	90	97	104	84	66
W tym odnoszące się do nowego systemu								7

Uwaga: liczba zastrzeżeń nierozstrzygniętych na dzień 31 grudnia każdego roku (które mogły zostać zgłoszone w poprzednich latach). W załączniku 7 przedstawiono również rozkład zastrzeżeń w poszczególnych państwach członkowskich.

Tabela 10 – Zastrzeżenia dotyczące VAT nierozstrzygnięte przez długi czas*

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Zgłoszone przez państwa członkowskie	4	6	6	7	3	2	1	1
Zgłoszone przez Komisję	2	6	1	4	5	3	9	7
Związane z naruszeniami	3	2	3	4	6	5	4	3
Ogółem	9	14	10	15	14	10	14	11

Źródło: Komisja Europejska.

* Zastrzeżenie nierozstrzygnięte przez długi czas definiuje się jako zastrzeżenie nierozstrzygnięte przez ponad 5 lat obrachunkowych.

W odniesieniu do średniej ważonej stawki VAT z 2016 r., stosowanej począwszy od sprawozdań dotyczących zasobów własnych opartych na VAT za 2021 r., trzy państwa członkowskie zgłosiły co

[21] Sprawozdania z 2021 r. poddano kontroli w 22 państwach członkowskich (BE, BG, CZ, DK, DE, IE, EL, HR, IT, CY, LV, LU, HU, NL, AT, PL, PT, RO, SI, SK, FI i SE), natomiast sprawozdania z 2022 r. poddano kontroli w 12 państwach członkowskich (CZ, DK, DE, IE, HR, CY, HU, NL, AT, PL, FI i SE).

[22] Rozstrzygnięcie zastrzeżeń dotyczących naruszeń może trwać dłużej, ponieważ w przypadku niektórych z nich oczekuje się na analizę prawną lub orzeczenia Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości.

najmniej jedno zastrzeżenie. Oznacza to, że w przypadku tych państw członkowskich średnia ważona stawka VAT jest na tym etapie tymczasowa i stanie się ostateczna dopiero po wycofaniu zastrzeżenia. Tymi państwami członkowskimi są Niemcy, Chorwacja i Luksemburg[23].

Zmiany w zakresie naruszeń w odniesieniu do zasobów własnych opartych na VAT w latach 2016–2022

Nieprzestrzeganie przepisów dotyczących zasobów własnych prowadzi do naruszeń. Postępowania w sprawie naruszeń dotyczące zasobów własnych opartych na VAT są wszczynane bardzo rzadko, a większość różnic zdań rozwiązuje się w trakcie cyklu weryfikacji umożliwiającego korekty i dostosowania w ciągu 4 lat. W latach 2016–2022 Komisja wszczęła jedno postępowanie w sprawie naruszenia (ramka 2). Wprowadzenie nowego systemu nie miało dotychczas wpływu na naruszenia. Wprowadzenie zamrożonej średniej ważonej stawki VAT i wyeliminowanie większości kompensat znacznie ułatwiły obliczanie podstaw opodatkowania VAT i mogą ograniczyć liczbę sporów z państwami członkowskimi.

Postępowania w sprawie naruszeń, choć stosunkowo rzadkie, stanowią silną zachętę dla państw członkowskich do przestrzegania przepisów dotyczących zasobów własnych i mają zasadnicze znaczenie dla wiarygodności systemu zasobów własnych UE. Procedury te zapewniają równe traktowanie państw członkowskich i dyscyplinę w zakresie poboru dochodów.

Ramka 2: Toczące się postępowania w sprawie naruszeń

W latach 2016–2022 Komisja wszczęła jedno postępowanie w sprawie naruszenia dotyczące zasobów własnych opartych na VAT (procedura małego punktu kompleksowej obsługi w Zjednoczonym Królestwie – postępowanie w sprawie naruszenia 2020/2316). Mały punkt kompleksowej obsługi (MOSS) został wprowadzony w dniu 1 stycznia 2015 r. i rozszerzony, aby od 1 lipca 2021 r. stał się punktem kompleksowej obsługi obejmującym szerszy zakres usług, co umożliwiło wprowadzenie dalszych uproszczeń, jak opisano w ramce 1. Mały punkt kompleksowej obsługi w zakresie VAT jest procedurą opcjonalną umożliwiającą podatnikom rozliczanie się z VAT, zwykle należnego w wielu państwach członkowskich, tylko w jednym państwie członkowskim. Usługi objęte procedurą MOSS obejmują transgraniczne usługi telekomunikacyjne, nadawcze (zarówno telewizyjne, jak i radiowe) oraz usługi cyfrowe. Państwo członkowskie, w którym dokonano płatności, mogło w latach 2015–2016 zatrzymać 30 % wpłaconych kwot podatku VAT, a 15 % w latach 2017 i 2018. Ten zatrzymany VAT powinien zostać włączony do podstawy opodatkowania VAT do celów zasobów własnych opartych na VAT.

W latach 2015–2018 organy krajowe Zjednoczonego Królestwa nie uznały zatrzymanych kwot w ramach procedury MOSS za VAT i w związku z tym nie uwzględniły ich w swoim sprawozdaniu przy obliczaniu i zapłacie zasobów własnych opartych na VAT. Po otrzymaniu od Komisji

[23] W załączniku 7 przedstawiono również szczegółowo wartości procentowe średniej ważonej stawki VAT z 2016 r. w podziale na państwa członkowskie oraz ich status. Należy zauważyć, że podstawa opodatkowania VAT w Chorwacji i Luksemburgu jest znacznie wyższa niż podstawa ograniczona, a obliczone przez nie podstawy opodatkowania VAT zastępuje się wartością odpowiadającą 50 % ich DNB. Oznacza to, że jakakolwiek zmiana wartości procentowych ich stawek nie miałaby wpływu na wysokość ich wkładów zasobów własnych opartych na VAT.

uzasadnionej opinii w listopadzie 2023 r. Zjednoczone Królestwo zwróciło się o przedłużenie terminu na udzielenie odpowiedzi i ściśle współpracowało z Komisją w celu dokładnego określenia kwoty nadal należnych zasobów i rozstrzygnięcia sprawy. W wyniku szeroko zakrojonych dyskusji osiągnięto porozumienie, zgodnie z którym Zjednoczone Królestwo wpłaciło należną kwotę główną w lipcu 2024 r. (4,016 mln GBP). Należną kwotę odsetek (3,05 mln GBP) ujęto w fakturze Zjednoczonego Królestwa z września i Komisja będzie mogła przystąpić do formalnego zamknięcia tej sprawy po zapłaceniu ostatniej raty tej faktury (pierwsza połowa 2025 r.).

2.4. Informacje zwrotne od państw członkowskich

Przygotowując niniejsze sprawozdanie, Komisja przesłała państwom członkowskim kwestionariusz (załącznik 8), aby uzyskać informacje zwrotne na temat oceny nowego uproszczonego systemu zasobów własnych opartych na VAT. Państwa członkowskie zostały poproszone o ocenę nowego systemu, rozważenie cech, które cenią najbardziej i najmniej, oraz zastanowienie się nad możliwymi oszczędnościami, które mógłby przynieść nowy system (na przykład w zakresie obciążenia pracą, liczby pracowników) oraz w miarę możliwości o określenie ilościowe tych oszczędności.

OCENA PUNKTOWA NOWEGO SYSTEMU

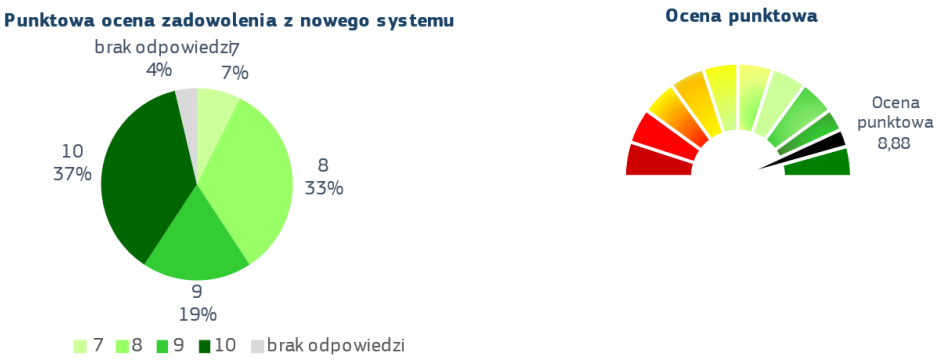
W skali od 1 do 10 (gdzie 10 jest najwyższą oceną) 26 państw członkowskich (jedno państwo członkowskie nie przyznało żadnej oceny) przyznało nowemu systemowi średnią ocenę 8,9. Umieszczając punkty w tabeli obejmującej 5 kategorii (tabela 11), większość (15) z 26 państw członkowskich, które udzieliły odpowiedzi, stwierdziła, że nowy system jest „bardzo satysfakcjonujący", natomiast 11 państw członkowskich oceniło go jako „satysfakcjonujący", z których tylko dwa przyznały nowemu systemowi ocenę 7. Państwa członkowskie podkreśliły różne aspekty jako szczególnie pozytywne w świetle ich oceny punktowej. Zwróciły uwagę na mniejszą ilość czasu i mniejszą liczbę pracowników potrzebnych do sporządzenia rocznego sprawozdania dotyczącego VAT i uczestniczenia w cyklu inspekcji, zwłaszcza dzięki wykorzystaniu zamrożonej średniej ważonej stawki VAT i wyeliminowaniu kompensat/korekt. Jako korzyści wskazano również mniejszą podatność na błędy i ogólnie mniejsze obciążenie administracyjne.

Tabela 11 – Ocena punktowa nowego systemu

1-2	3-4	5-6	7-8	9-10
Bardzo niezadowolony(-a)	Niezadowolony(-a)	Nie mam zdania	Zadowolony(-a)	Bardzo zadowolony(-a)
0	0	0	11	15

Źródło: odpowiedzi państw członkowskich na pytania zawarte w kwestionariuszu; jedno państwo członkowskie nie przedstawiło oceny punktowej.

Wykres 4 – Punktowa ocena zadowolenia z nowego systemu w skali od 1 do 10

Źródło: odpowiedzi państw członkowskich na pytania zawarte w kwestionariuszu.

NAJWIĘKSZE ZALETY NOWEGO SYSTEMU

Państwa członkowskie najbardziej doceniły łatwość korzystania z nowego systemu dzięki zniesieniu kompensat i korekt (16 państw członkowskich) oraz wymogu obliczania średniej ważonej stawki VAT (19 państw członkowskich). Niektóre państwa członkowskie (7) wskazały również, w różnym stopniu, że uproszczone obliczenia są obecnie znacznie ściślej powiązane z rzeczywistymi dochodami z tytułu VAT. Niektóre państwa stwierdziły także, że część poprzednich obliczeń wymagała znacznych zasobów, a miała ograniczony wpływ na zasoby własne oparte na VAT. Jedno państwo członkowskie wyraziło również duże zadowolenie, że nowy system zapewnia bardziej równe warunki działania między państwami członkowskimi, ponieważ rozbieżności związane z różnymi metodami i źródłami danych do obliczania średniej ważonej stawki VAT i kompensat nie są już istotne. Państwa członkowskie pozytywnie odniosły się także do ogólnej oszczędności czasu, zmniejszenia obciążenia pracą i obciążeń administracyjnych (na przykład zaangażowania mniejszej liczby organów krajowych lub innych zewnętrznych dostawców źródeł danych), (oczekiwanych) pozytywnych skutków dla cyklu kontroli (w szczególności dzięki zniesieniu korekt/kompensat), a także przejrzystych i kompleksowych szablonów. Tylko jedno państwo członkowskie wnioskowało o jeszcze większe uproszczenie metody obliczania.

NAJMNIEJ CENIONE CECHY NOWEGO SYSTEMU

Pomimo pozytywnego przyjęcia nowego systemu kilka państw członkowskich stwierdziło, że można go jeszcze udoskonalić. W szczególności pięć państw członkowskich wskazało, że stosowanie zamrożonej średniej ważonej stawki VAT może nie odzwierciedlać zmian w krajowych przepisach dotyczących VAT, zwłaszcza zmian stawek VAT, co może ograniczać dokładność. Trzy państwa członkowskie wspomniały o obciążeniu zastrzeżeniami związanymi ze starym systemem. Trzy państwa wskazały na niepewność co do nowych potencjalnych przyszłych obliczeń średniej ważonej stawki VAT. Jedno państwo członkowskie wspomniało o złożonych obliczeniach istniejących korekt o ograniczonym wpływie finansowym. Siedem państw członkowskich wskazało na potrzebę dalszego obliczania stawki w związku z badaniem luki w podatku VAT. Trzynaście państw członkowskich nie wskazało żadnych mniej wartościowych cech nowego systemu zasobów własnych opartych na VAT.

WPŁYW NOWEGO SYSTEMU NA ZASOBY

Jeżeli chodzi o wpływ nowego systemu na oszczędności (na przykład zmniejszenie liczby pracowników, obciążenie pracą, koszty), 21 państw członkowskich udzieliło wyraźnie pozytywnej, ale w większości ogólnej odpowiedzi. Zasadniczo potwierdziły one znaczne zmniejszenie obciążenia pracą związaną z przygotowaniem sprawozdania dotyczącego VAT (z miesięcy do zaledwie kilku dni) i podkreśliły oszczędności czasu w odniesieniu do wcześniejszych korekt/kompensat, obliczania średniej ważonej stawki VAT oraz korzystania z usług zewnętrznych dostawców danych.

14 państw członkowskich określiło ilościowo oszczędności, które udało się osiągnąć dzięki reformie systemu w odniesieniu do sporządzania sprawozdań dotyczących VAT, a także przygotowania inspekcji i uczestniczenia w nich. Odpowiedzi wskazują na szeroką gamę oszczędności i stosowanych metod obliczeniowych. Na przykład zgłoszono oszczędności w zakresie od 0,2–0,3 EPC (ekwiwalentu pełnego czasu pracy) do 90 % oszczędności w obciążeniu pracą w porównaniu z zasobami przydzielanymi podczas funkcjonowania starego systemu.

2.5. Wniosek

Z analizy wynika, że uproszczenie systemu zasobów własnych opartych na VAT zasadniczo pozwoliło osiągnąć założone cele polegające na zmniejszeniu obciążeń administracyjnych zarówno dla państw członkowskich, jak i dla Komisji.

Zrezygnowanie ze stosowania niektórych korekt i kompensat zmniejszyło złożoność obliczeń, nie wywierając znaczącego wpływu na wartość podstawy opodatkowania VAT, od której pobierane są zasoby własne. Wpływ korekt, z których zrezygnowano, nie przekracza 0,1 % wpływów netto, natomiast kompensaty, z których zrezygnowano, stanowią nie więcej niż 0,6 % całkowitej podstawy opodatkowania VAT. Wartość nieograniczonej podstawy opodatkowania VAT nadal rośnie z czasem, przy czym w ostatnich latach istotną rolę odgrywały czynniki makroekonomiczne związane z pandemią COVID-19.

Jednocześnie nowy system zasobów własnych opartych na VAT nie wpłynął na pobór zasobów własnych opartych na VAT, ponieważ zasady prognozowania, bilansowania i poboru nie zmieniły się po wprowadzeniu uproszczenia[24].

Z czasem liczba zastrzeżeń nieznacznie się zmniejszyła ze względu na zrezygnowanie z większości kompensat i korekt. Większość nierozstrzygniętych zastrzeżeń dotyczy pozycji w poprzednim systemie, z których zrezygnowano. Można oczekiwać, że po uwzględnieniu i rozstrzygnięciu tych zastrzeżeń w trakcie przyszłych inspekcji liczba nierozstrzygniętych zastrzeżeń znacznie się zmniejszy, podobnie jak zasoby administracyjne niezbędne do rozpatrzenia tych zastrzeżeń zarówno po stronie Komisji, jak i państw członkowskich.

Państwa członkowskie uznały pozytywny wpływ reformy na zmniejszenie obciążenia administracyjnego. Jest zbyt wcześnie na pełną ocenę i ilościowe określenie oszczędności administracyjnych wynikających ze zmiany zarówno dla Komisji, jak i państw członkowskich, ale wydaje się, że nowy system przyniósł znaczne korzyści, zapewniając jednocześnie ciągłą skuteczność systemu zasobów własnych opartych na VAT. Niektóre państwa członkowskie wyraziły obawy, że stosowanie zamrożonej średniej ważonej stawki VAT z 2016 r. może nie odzwierciedlać istotnych zmian w krajowych stawkach VAT, co zmniejsza dokładność podstawy opodatkowania VAT.

Zamrożenie stawki na poziomie z 2016 r. mogłoby stworzyć niekorzystne zachęty finansowe w tym sensie, że każde późniejsze obniżenie stawek (lub zawężenie podstawy bądź przeniesienie danej kategorii transakcji do niższego przedziału VAT) mogłoby doprowadzić do zmniejszenia wkładu państwa członkowskiego do budżetu UE.

Kwestia adekwatności stosowania średniej ważonej stawki VAT z 2016 r. zostanie oceniona w następnym rozdziale.

[24] Należy zauważyć, że zmiana rozporządzenia o udostępnianiu zasobów własnych w 2021 r. obejmująca odroczenie zapłaty sald i ograniczenie wpływu odsetek od opóźnienia w płatnościach, nie była związana z analizowanym uproszczeniem.

3. Zmiany średniej ważonej stawki VAT od 2016 r.

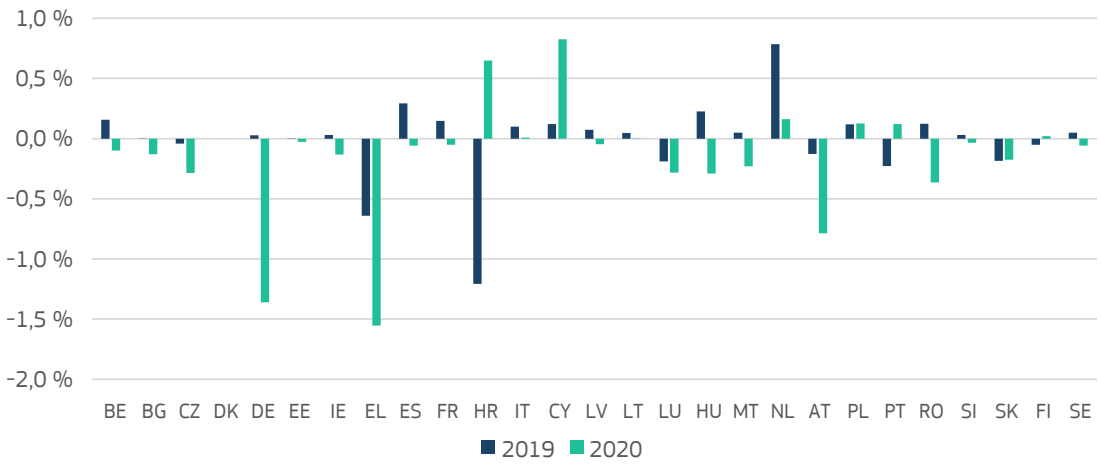
3.1. Zmiany średniej ważonej stawki VAT: 2016-2020

W latach 2016–2020 średnia ważona stawka VAT utrzymywała się na stałym poziomie w większości państw członkowskich. Jedynie Niemcy, Grecja i Chorwacja odnotowały zmiany o ponad 1 punkt procentowy w porównaniu ze stawką z 2016 r., wykazując niższe stawki w latach 2019 lub 2020 w porównaniu z 2016 r., co można przypisać głównie reakcji na pandemię COVID-19.

Ogólnie średnie ważone stawki VAT w państwach członkowskich zmieniały się ze względu na zmiany ogólnych stawek VAT lub stosowanie różnych kategorii VAT w odniesieniu do niektórych produktów. Niemcy i Irlandia zmniejszyły swoje obniżone i standardowe stawki VAT, natomiast Austria wprowadziła nową obniżoną stawkę. Wiele krajów stosowało również obniżone stawki lub stawki superobniżone[25] w odniesieniu do określonych kategorii produktów. Na przykład w przypadku restauracji i hoteli odnotowano obniżki w Austrii, Belgii, Bułgarii, Czechach, Niemczech, Grecji, Chorwacji, na Węgrzech, w Irlandii i na Litwie. Sektor przewozu osób podlegał obniżonym stawkom VAT w Czechach i Grecji. Stawki VAT na książki i gazety obniżono również w Austrii, Bułgarii, na Łotwie, w Słowenii i na Słowacji.

W sektorze rekreacji i kultury obejmującym kina, teatry i koncerty obniżono stawkę VAT w wielu państwach członkowskich, w tym w Bułgarii, Niemczech, Grecji, Francji, Czechach, Estonii, Chorwacji, na Węgrzech, w Irlandii, we Włoszech, w Luksemburgu, na Malcie, w Niderlandach, Polsce, Rumunii i Słowenii. Natomiast wzrost średniej ważonej stawki VAT w Niderlandach w 2019 r. wynikał ze wzrostu obniżonej stawki VAT. Dania stosuje tylko jedną stawkę VAT, bez zmian w stosunku do średniej ważonej stawki VAT[26].

Wykres 5 – Bezwzględna zmiana średniej ważonej stawki VAT w latach 2019–2020 w porównaniu z 2016 r. (w punktach procentowych)

[25] Stawka superobniżona jest niższa od stawki minimalnej wynoszącej 5 % i może być stosowana do dostaw towarów i świadczenia usług określonych w ograniczonym wykazie (art. 98 ust. 2 dyrektywy VAT).
[26] W załączniku 12 przedstawiono zmiany średnich ważonych stawek VAT w państwach członkowskich w latach 2016–2020.

Źródło: sprawozdania państw członkowskich dotyczące VAT za lata budżetowe 2016, 2019 i 2020.

Ramka 3: Zmiany w przepisach dotyczących VAT, które mogły mieć wpływ na średnią ważoną stawkę VAT

W kwietniu 2016 r. Komisja przyjęła plan działania w sprawie VAT – „W kierunku jednolitego unijnego obszaru VAT – czas na decyzje”[27]. W tym planie działania określono drogę do utworzenia jednolitego unijnego obszaru VAT. W tym kontekście od 2016 r. dyrektywa VAT była kilkakrotnie zmieniana (przyjęto 16 dyrektyw zmieniających – załącznik 10). Oczekuje się, że skutki tych zmian będą odczuwalne z czasem i będą nadal wywierały zasadniczy wpływ na funkcjonowanie systemu VAT i rynku wewnętrznego w nadchodzących latach.

Dyrektywa Rady (UE) 2022/542 z dnia 5 kwietnia 2022 r. w sprawie zmiany dyrektyw 2006/112/WE i (UE) 2020/285 w zakresie stawek podatku od wartości dodanej przewiduje możliwość utrzymania preferencyjnych stawek dla produktów, w odniesieniu do których w pewnych państwach członkowskich istniały już odstępstwa, przy umożliwieniu innym państwom członkowskim uzyskania dostępu do tych odstępstw, wprowadzenia stawek niższych niż 5 % (co było zabronione przed zmianą) oraz stosowania stawek obniżonych do większej liczby produktów. Zmiany te mogą mieć wpływ na wieloletnią średnią ważoną stawkę VAT, obecnie ustaloną na poziomie z 2016 r.

Ponadto, w szczególności w latach 2020 i 2021, na adekwatność wieloletniej średniej ważonej stawki VAT mogły mieć również wpływ przyjęte dyrektywy[28] odnoszące się do środków tymczasowych dotyczących podatku od wartości dodanej mających zastosowanie do szczepionek przeciwko COVID-19 i wyrobów medycznych do diagnostyki *in vitro* w kierunku tej choroby w odpowiedzi na pandemię COVID-19 oraz do tymczasowych zwolnień w imporcie i niektórych dostawach, w odpowiedzi na pandemię COVID-19.

3.2. Zmiany średniej ważonej stawki VAT: szacunki na lata 2021–2024

Od 2021 r. państwa członkowskie nie są już zobowiązane do obliczania średnich ważonych stawek VAT w odniesieniu do zasobów własnych opartych na VAT. W związku z tym w niniejszej sekcji oszacowano te stawki na lata 2021–2024 w celu oceny adekwatności stosowania stawki z 2016 r. zastosowanej w tym okresie. Komisja oszacowała średnią ważoną stawkę VAT po 2020 r., stosując uproszczoną metodę obliczeniową w porównaniu z obliczeniami rzeczywistych średnich ważonych

[27] Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego dotyczący planu działania w sprawie VAT „W kierunku jednolitego unijnego obszaru VAT – czas na decyzje”, COM(2016) 148 final.

[28] Dyrektywa Rady (UE) 2020/2020 z dnia 7 grudnia 2020 r. zmieniająca dyrektywę 2006/112/WE w odniesieniu do środków tymczasowych dotyczących podatku od wartości dodanej mających zastosowanie do szczepionek przeciwko COVID-19 i wyrobów medycznych do diagnostyki *in vitro* w kierunku tej choroby w odpowiedzi na pandemię COVID-19.
Dyrektywa Rady (UE) 2021/1159 z dnia 13 lipca 2021 r. zmieniająca dyrektywę 2006/112/WE w zakresie tymczasowych zwolnień w imporcie i niektórych dostawach, w odpowiedzi na pandemię COVID-19.

stawek VAT państw członkowskich. W metodzie tej wykorzystuje się wyłącznie dane dotyczące spożycia prywatnego w sektorze gospodarstw domowych (ramka 4).

Ramka 4: Wyjaśnienie uproszczonej metody obliczania średniej ważonej stawki VAT

Do 2020 r. do obliczenia średniej ważonej stawki VAT państwa członkowskie potrzebowały wielu szczegółowych informacji na przykład na temat różnych kategorii wydatków, ich stawek VAT lub zwolnionych podkategorii. Większość tych informacji nie jest łatwo dostępna i w celu ich uzyskania państwa członkowskie muszą przeprowadzać szczegółowe badania i obliczenia. Głównym czynnikiem decydującym o średniej ważonej stawce VAT, stanowiącym około 60–80 % wydatków państw członkowskich podlegających VAT, jest spożycie w sektorze gospodarstw domowych. Dane dotyczące spożycia prywatnego gospodarstw domowych w ramach rachunków narodowych państw członkowskich są publicznie dostępne w Eurostacie. Uproszczona średnia ważona stawka VAT bazuje na szacunkach opartych na danych dotyczących gospodarstw domowych, ale nie uwzględnia obliczeń innych kategorii, takich jak zakupy publiczne, nakłady brutto na środki trwałe i zużycie pośrednie przedsiębiorstw (podział konsumpcji według państw członkowskich przedstawiono w załączniku 14).
W przypadku uproszczonej średniej ważonej stawki VAT (S-WAR) stosuje się stopę wzrostu średniej ważonej stawki VAT opartej na danych dotyczących spożycia w sektorze gospodarstw domowych, zwaną średnią ważoną stawką VAT dla gospodarstw domowych (HH-WAR) z roku N, przy czym rok B jest podstawą (rok referencyjny), do rzeczywistej średniej ważonej stawki VAT roku bazowego:

$$S\text{-}WAR_N = WAR_B \times \frac{HH\text{-}WAR_N}{HH\text{-}WAR_B}$$

Średnia ważona stawka VAT dla gospodarstw domowych (HH-WAR) jest obliczana przez Wspólne Centrum Badawcze Komisji Europejskiej (JRC). Szczegółowy opis tej metody znajduje się w załączniku 15.

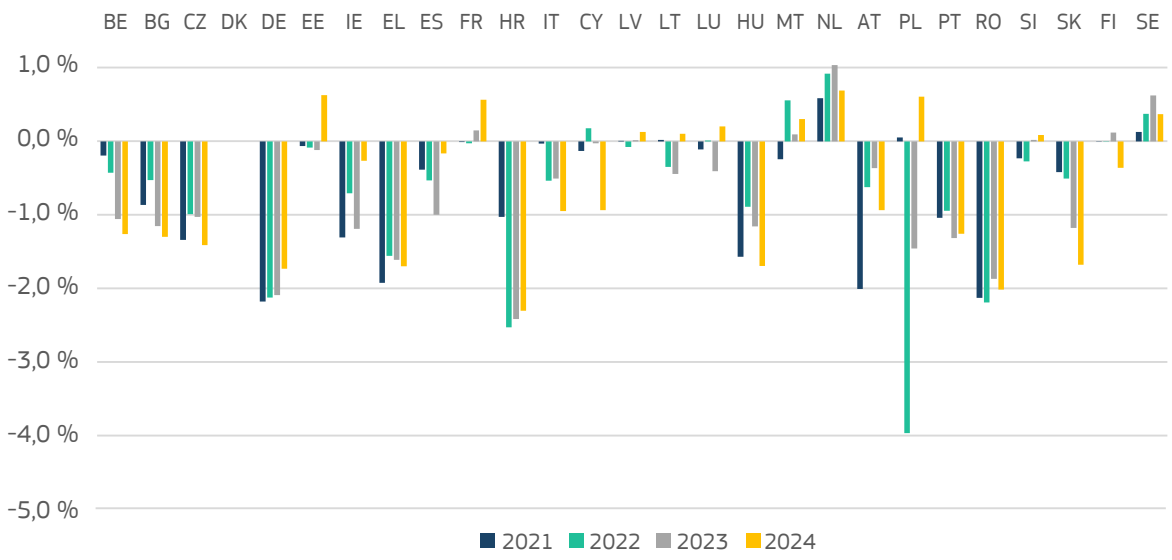
W załączniku 13 przedstawiono porównanie między uproszczoną średnią ważoną stawką VAT z 2020 r. a stawkami rzeczywistymi.

Zgodnie z tymi szacunkami uproszczona średnia ważona stawka VAT w latach 2021–2024 w państwach członkowskich pozostawała stosunkowo zbliżona do rzeczywistej średniej ważonej stawki VAT z 2016 r. W 13 z 27 państw członkowskich uproszczona średnia ważona stawka VAT utrzymywała się w granicach różnicy 1 punktu procentowego w stosunku do stawki z 2016 r. przez wszystkie badane lata (2021–2024). Znaczące zmiany średniej ważonej stawki VAT przekraczające 2 punkty procentowe zaobserwowano tylko w kilku krajach: w Niemczech, Chorwacji, Polsce i Rumunii.

Ogólnie zmiany uproszczonej średniej ważonej stawki VAT w badanych ramach czasowych można przypisać zmianom wzorców konsumpcji i stawek VAT. Często stawka VAT na energię elektryczną, gaz lub paliwa zmniejszała się w odpowiedzi na niedobory dostaw energii i związane z tym wzrosty cen po ataku Rosji na Ukrainę. Spadek ten zaobserwowano w Belgii, Bułgarii, Hiszpanii, Chorwacji, Irlandii, Włoszech, Polsce i Portugalii. Niższe stawki w odniesieniu do produktów spożywczych, takich jak owoce i warzywa, również przyczyniły się do zmian w Hiszpanii, Chorwacji, Włoszech i Polsce. Niektóre państwa, w tym Belgia, Niemcy, Rumunia i Irlandia, wycofały tymczasowe obniżki stawek VAT wprowadzone podczas pandemii COVID-19, co doprowadziło do wzrostu średnich ważonych stawek VAT. W niektórych krajach, takich jak Polska, zniesiono również odliczenia od stawek VAT na energię elektryczną, gaz i paliwa, co wyjaśnia wzrost średniej ważonej stawki VAT w latach 2023 i 2024.

Jeżeli chodzi o zmiany krajowych stawek VAT, w załączniku 11 przedstawiono przegląd stawek VAT obowiązujących w każdym państwie członkowskim w latach 2016–2023.

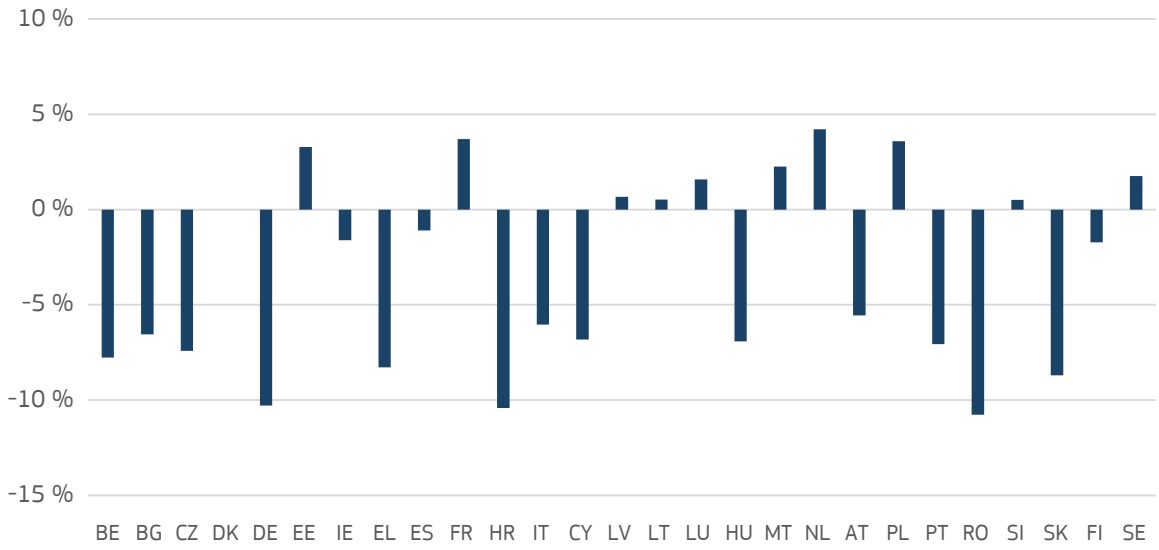
Wykres 6 – Bezwzględna zmiana uproszczonych średnich ważonych stawek VAT w latach 2021–2024 w porównaniu ze średnią ważoną stawką VAT z 2016 r. (punkty procentowe)

Źródło: własne obliczenia.

W 2024 r. należy się spodziewać, że większość środków VAT podjętych przez państwa członkowskie w celu uwzględnienia skutków gospodarczych pandemii COVID-19 zostanie zniesiona. Oznacza to, że porównanie średniej ważonej stawki VAT z 2016 r. z uproszczoną stawką z 2024 r. powinno zapewnić użyteczną wskazówkę dotyczącą adekwatności stosowania stawki z 2016 r. po pandemii. W przypadku większości krajów średnia ważona stawka VAT w 2024 r. była niższa od stawki z 2016 r., przy czym w wielu krajach nastąpił spadek o 5–10 %. Największy spadek odnotowano w Niemczech, Chorwacji i Rumunii, tj. o około 10 %.

Wykres 7 – Względna zmiana uproszczonej średniej ważonej stawki VAT z 2024 r. w porównaniu ze średnią ważoną stawką z 2016 r. (%)

Źródło: własne obliczenia.

3.3. Wnioski z analizy średniej ważonej stawki VAT

Podsumowując, z analizy oszacowania uproszczonej średniej ważonej stawki VAT wynika, że zastosowanie średniej ważonej stawki VAT z 2016 r. do lat 2021–2024 wydaje się odpowiednie w odniesieniu do większości państw członkowskich. Szacunki pokazują, że liczba państw, których średnia ważona stawka VAT w przeciwnym razie znacząco by się różniła (powyżej 10 %), jest bardzo niewielka.

Na rozpatrywany okres miał wpływ szereg zdarzeń, które mogły potencjalnie wpływać na obowiązujące stawki VAT, a w konsekwencji na zasoby własne oparte na VAT. Tymczasowe zmiany stawek VAT związane ze środkami wprowadzonymi w związku z pandemią COVID-19, a także większa elastyczność w ustalaniu stawek VAT zgodnie z dyrektywą Rady (UE) 2022/542 utrudniają oszacowanie wpływu stosowania zamrożonej stawki z 2016 r. w izolacji. Z analizy wynika jednak, że zaprzestanie corocznego obliczania średniej ważonej stawki VAT miało ograniczony wpływ na sprawiedliwy podział wkładu VAT do budżetu UE, przy jednoczesnym znacznym zmniejszeniu obciążeń administracyjnych dla Komisji i państw członkowskich.

4. Wniosek

W niniejszym sprawozdaniu oceniono funkcjonowanie zasobów własnych opartych na VAT po zmianach wprowadzonych rozporządzeniem Rady (UE, Euratom) 2021/769, w szczególności adekwatność zamrożonej wieloletniej średniej ważonej stawki VAT.

Jak opisano w rozdziale 2, wycofanie większości kompensat i korekt nie miało znaczącego wpływu na podstawę zasobów własnych opartych na VAT, natomiast liczba nierozstrzygniętych zastrzeżeń została zmniejszona. Wraz z uproszczoną metodą obliczania zasobów własnych opartych na VAT przy zamrożonej średniej ważonej stawce VAT z 2016 r. obciążenie administracyjne zarówno państw członkowskich, jak i Komisji znacznie się zmniejszyło.

Obecnie ze względu na nierozstrzygnięte zastrzeżenia tymczasową stawkę z 2016 r. stosują trzy państwa członkowskie: Niemcy, Chorwacja i Luksemburg (w załączniku 9 przedstawiono średnią ważoną stawkę VAT dla każdego państwa członkowskiego).

Jeżeli chodzi o adekwatność zamrożonej stawki, w rozdziale 3 wykazano, że szacowany wpływ stosowania stawki z 2016 r. w latach 2021–2024 doprowadził jedynie do odchyleń od rzeczywistej stawki wynoszących ponad 1 punkt procentowy w przypadku niewielkiej liczby państw członkowskich. Ogólnie oszacowane odchylenia zmniejszyły się w 2024 r. ze względu na dostosowania wprowadzone w celu przeciwdziałania gospodarczym skutkom pandemii COVID-19. Te odchylenia od szacowanej stawki w 2024 r. mieszczą się w przedziale od +4 % do -11 %.

W załączniku 11 przedstawiono przegląd stawek VAT obowiązujących w każdym państwie członkowskim w latach 2016–2023.

Załącznik

Załącznik 1 Tabela zawierająca zestawienie zbiorcze

Środki własne oparte na VAT zgodnie z rozporządzeniem Rady nr 1553/89

Kod			Wartość ujemna	Wartość dodatnia
	Wpływy			
R.1	Wpływy			
R.2	Grzywny i odsetki			
R.3	Koszty odzyskania			
R.4	Opodatkowane małe przedsiębiorstwa (-)			
R.5.1	Inne korekty (+)			
R.5.2	Inne korekty (-)			
R.6	Stopniowe obniżanie podatku			
R.7.1	Rolnicy ryczałtowi (+)			
R.7.2	Rolnicy ryczałtowi (-)			
R.8	Wpływy netto			
W	Średnia ważona stawka VAT (%)			
IB	Pośrednia podstawa			
	Wyrównanie do podstawy			
SE.1	Małe przedsiębiorstwa objęte zwolnieniem (+)			
E.2	Małe przedsiębiorstwa objęte zwolnieniem (-)			
	Część A załącznik X do dyrektywy 2006/112/WE			
XA.1	Technicy dentystyczni			
XA.2	Publiczne radio i telewizja			
XA.3	Istniejące budynki i grunty budowlane			
XA.4	Biura podróży (poza UE)			
XA.T	Ogółem załącznik X, część A			
	Część B załącznik X do dyrektywy 2006/112/WE			
XB.1	Wstęp na imprezy sportowe			
XB.2	Wolne zawody			
XB.3	Telekomunikacja publiczna			
XB.4	Zakłady pogrzebowe i krematoria			
XB.5	Osoby niewidome			
XB.6	Upamiętnienie ofiar wojny			
XB.7	Szpitale prywatne			

Kod			Wartość ujemna	Wartość dodatnia
XB.8	Wodociągi publiczne			
XB.9	Nowe budynki i grunty budowlane			
XB.10	Przewóz osób (zakres krajowy)			
XB.11	Samolot			
XB.12	Okręty wojenne			
XB.13	Biura podróży (w UE)			
XB.T	Ogółem załącznik X, część B			
	Ograniczone prawo do odliczeń			
RD.C	Samochody			
RD.E	Wydatki związane z samochodami			
	Inne kompensaty			
OC.1	Inne kompensaty			
OC.2	Inne kompensaty			
OC.3	Inne kompensaty			
OC.4	Inne kompensaty			
OC.5	Inne kompensaty			
OC.6	Inne kompensaty			
OC.7	Inne kompensaty			
C.T	Kompensaty OGÓŁEM			
Ostateczna podstawa VAT				

Źródło: Komisja Europejska

Załącznik 2 Tabela zawierająca zestawienie zbiorcze

Zasoby własne oparte na VAT zgodnie z rozporządzeniem Rady nr 1553/89 zmienionym rozporządzeniem Rady 2021/769

Kod	Opis	Użyta waluta:
R1	Wpływy	
R1.1	Wszelkie kwoty VAT nieujęte w pozycji „Wpływy" (+)	
R1.2	Wszelkie kwoty niebędące VAT ujęte w pozycji „Wpływy" (-)	
NR	Wpływy netto	R1 + R1.1 - R1.2
A	Korekta art. 3 ust. 2[29] lit. a) zakres terytorialny_____ __(+)	
B	Korekta art. 3 ust. 2[30] lit. b) zakres terytorialny_____(+-)	
C_1	Korekta art. 3 ust. 2 lit. c) Naruszenie 1 _____(+)	
C_2	Korekta art. 3 ust. 2 lit. c) Naruszenie 2 _____(+)	
...	.....	
C_n	Korekta art. 3 ust. 2 lit. c) Naruszenie n _____(+)	
TC	Korekty ogółem	A + lub - B + C_1...C_n
CNR	Skorygowane wpływy netto	NR + lub - TC
Średnioważona stawka VAT (WAR)	Wieloletnia średnia ważona stawka VAT (%)[31]	nn,nnnn %
FB	Ostateczny nieograniczony VAT LUB podstawa	CNR/WAR

Źródło: Komisja Europejska

[29] Terytoria wymienione w art. 6 to Góra Athos, Wyspy Kanaryjskie, terytoria francuskie, o których mowa w art. 349 i art. 355 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Gwadelupa, Gujana Francuska, Martynika, Reunion, Saint-Barthélemy, Saint-Martin), Wyspy Aalandzkie, Wyspy Normandzkie, Campione d'Italia, włoska część jeziora Lugano, wyspa Helgoland, terytorium Büsingen, Ceuta, Melilla i Livigno.

[30] Terytoria wymienione w art. 7 to Księstwo Monako, Wyspa Man oraz suwerenne strefy Zjednoczonego Królestwa – Akrotiri i Dhekelia.

[31] Ostateczna lub wstępna średnia ważona stawka VAT z 2016 r. wyrażona z dokładnością do czterech miejsc po przecinku z systemu zasobów własnych opartych na VAT sprzed 2021 r.

Załącznik 3 Opis kompensat i korekt

Tytuł	Opis	Cel	Odniesienie prawne
R.2 Grzywny i odsetki	Wyeliminowanie elementów, które nie są podatkiem VAT, ale są księgowane razem z VAT	Podstawę zasobów własnych opartych na VAT powinien stanowić wyłącznie pobrany VAT	Art. 2 ust. 1 dawnego rozporządzenia Rady nr 1553/89 i art. 2 dyrektywy VAT
R.3 Koszty odzyskania			
R.4 Opodatkowane małe przedsiębiorstwa	Wyłączenie takich małych przedsiębiorstw, których obrót nie przekracza 10 000 EUR	Państwa członkowskie mają możliwość wyłączenia tych przedsiębiorstw w sytuacjach, w których napotykają one trudności w stosowaniu zasad ogólnych VAT	Art. 2 ust. 3 dawnego rozporządzenia Rady nr 1553/89 i tytuł XXI rozdział 1 sekcja 1 dyrektywy VAT
R.5.1 i R.5.2 Inne korekty	Skorygowanie o inne elementy wpływające na R.1 „Pobrane wpływy" w sposób w górę lub w dół	Podstawę zasobów własnych opartych na VAT powinien stanowić wyłącznie pobrany VAT. W korektach odejmuje się elementy niezwiązane z VAT i dodaje elementy VAT zarejestrowane gdzie indziej	Art. 2 ust. 1 dawnego rozporządzenia Rady nr 1553/89 i art. 2 dyrektywy VAT
R.6 Stopniowe obniżanie podatku	Przedsiębiorstwa, których obrót przekracza 10 000 EUR, mogą być zwolnione z obowiązku zapłaty należnego podatku VAT w oparciu o ruchomą skalę.	Zmniejszenie obciążeń administracyjnych dla małych przedsiębiorstw przy stosowaniu zasad ogólnych VAT	Art. 5 ust. 1 dawnego rozporządzenia Rady nr 1553/89 i tytuł XXI rozdział 1 sekcja 1 dyrektywy VAT
R.7.1 i R.7.2 Rolnicy ryczałtowi	Ponieważ niektórzy rolnicy inaczej wywiązują się ze swoich zobowiązań w zakresie podatku VAT, skutek ten należy przełożyć na pozytywny lub negatywny wpływ na R.1 „Pobrane wpływy"	Zmniejszenie obciążeń administracyjnych dla rolników przy stosowaniu zasad ogólnych VAT	Art. 5 ust. 2 dawnego rozporządzenia Rady nr 1553/89 i tytuł XXI rozdział 2 dyrektywy VAT
SE.1 i SE.2 Małe przedsiębiorstwa objęte zwolnieniem	Uwzględnienie takich małych przedsiębiorstw, których obrót przekracza 10 000 EUR i które są zwolnione i w związku z tym nie podlegają ogólnym obowiązkom w zakresie VAT	Uwzględnienie zwolnionych przedsiębiorstw, których obrót mieści się w przedziale od 10 000 EUR do wysokości krajowych progów zwolnienia, tak jakby podlegały one normalnym obowiązkom w zakresie VAT	Art. 6 ust. 1 dawnego rozporządzenia Rady nr 1553/89 i tytuł XXI rozdział 1 sekcja 1 dyrektywy VAT
XA.1 Technicy dentystyczni	Wyłączenie wpływów z VAT związanych ze świadczeniem niektórych usług, które są	Wyłączenie usług, które są opodatkowane w państwie członkowskim, ale powinny być zwolnione	Art. 2 ust. 2 tiret drugie i art. 6 ust. 2 tiret pierwsze dawnego
XA.2 Publiczne radio i telewizja			

Tytuł	Opis	Cel	Odniesienie prawne
XA.3 Istniejące budynki i grunty budowlane	uwzględnione w R.1, a nie powinny być		rozporządzenia Rady nr 1553/89, art. 370 dyrektywy VAT i część A załącznika X do dyrektywy VAT
XA.4 Biura podróży (poza UE)			
XB.1 Wstęp na imprezy sportowe	Uwzględnienie wpływów z VAT związanych ze świadczeniem niektórych usług, które nie są uwzględnione w R.1, a powinny być	Przywrócenie VAT w przypadku świadczenia usług, które są zwolnione w danym państwie członkowskim, a powinny być opodatkowane	Art. 2 ust. 2 tiret trzecie i art. 6 ust. 2 tiret drugie dawnego rozporządzenia Rady nr 1553/89, art. 371 dyrektywy VAT i część B załącznika X do dyrektywy VAT
XB.2 Wolne zawody			
XB.3 Telekomunikacja publiczna			
XB.4 Zakłady pogrzebowe i krematoria			
XB.5 Osoby niewidome			
XB.6 Upamiętnienie ofiar wojny			
XB.7 Szpitale prywatne			
XB.8 Wodociągi publiczne			
XB.9 Nowe budynki i grunty budowlane			
XB.10 Przewóz osób			
XB.11 Statki powietrzne			
XB.12 Okręty wojenne			
XB.13 Biura podróży			
RD.C Samochody służbowe	Ta kompensata jest opcjonalna dla państw członkowskich. Jeżeli ogólne prawo do odliczenia jest ograniczone, potrzebna jest ujemna kompensata, ponieważ w przeciwnym razie R.1 „Pobrane wpływy” zostałyby zawyżone w porównaniu z innymi państwami członkowskimi, w których prawo do odliczenia z tytułu świadczenia tych usług nie jest ograniczone	Korekta R.1 Pobrane wpływy, aby odtworzyć sytuację, w której te świadczone usługi nie podlegają ograniczonym prawom do odliczenia	Art. 6 ust. 4 dawnego rozporządzenia Rady nr 1553/89 i art. 176 dyrektywy VAT
RD.E Wydatki na samochody służbowe			

Tytuł	Opis	Cel	Odniesienie prawne
OC.1–OC.n Pozostałe kompensaty	Typowe przykłady „Pozostałych kompensat” odnoszą się do naruszeń, odstępstw podobnych do naruszeń dyrektywy VAT lub niektórych aspektów związanych z VAT dotyczących specyfiki terytorialnej danego państwa członkowskiego	Doliczenie podatku VAT w przypadku świadczenia usług, które nie są przedmiotem naruszenia lub nie są traktowane w sposób odbiegający pod innym względem od normalnego opodatkowania VAT w innych państwach członkowskich	Art. 2 ust. 1 dawnego rozporządzenia Rady nr 1553/89 i art. 2 dyrektywy VAT

Źródło: Komisja Europejska

Załącznik 4 Porównanie podstaw zasobów własnych opartych na VAT dla państw członkowskich objętych ograniczeniem w latach 2020 i 2023

	2020			2023		
Państwo	Przed ograniczeniem	Po ograniczeniu	Różnica	Przed ograniczeniem	Po ograniczeniu	Różnica
	mld EUR	mld EUR	%	mld EUR	mld EUR	%
Chorwacja	33,212	24,518	-26 %	43,376	36,747	-15 %
Cypr	15,360	9,834	-36 %	19,320	13,391	-31 %
Luksemburg	30,402	21,357	-30 %	41,205	27,719	-33 %
Malta	9,183	5,784	-37 %	9,745	8,403	-14 %
Polska	254,114	248,794	-2 %	359,996	351,380	-2 %
Portugalia	102,256	97,793	-4 %	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
Słowenia	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	31,842	31,759	0 %

Źródło: ostateczne przyjęcie (UE, Euratom) 2021/118 budżetu korygującego nr 9 Unii Europejskiej na rok budżetowy 2020; ostateczne przyjęcie (UE, Euratom) 2023/2750 budżetu korygującego nr 4 Unii Europejskiej na rok budżetowy 2023.

Uwaga: ograniczenie to nie ma zastosowania do pozostałych państw członkowskich, ponieważ ich podstawa VAT jest niższa niż 50 % ich DNB.

Załącznik 5 Zmiana podstaw VAT w podziale na państwa członkowskie (mld EUR)

Państwo członkowskie	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Belgia	177	187	195	196	171	207	222
Bułgaria	22	24	26	29	29	34	40
Czechy	70	81	87	92	89	99	118
Dania	105	110	115	118	114	148	141
Niemcy	1 300	1 357	1 407	1 457	1 432	1 500	1 702
Estonia	10	11	12	13	13	15	17
Irlandia	78	86	88	94	78	96	117
Grecja	70	70	74	79	69	74	89
Hiszpania	495	508	564	564	500	578	659
Francja	989	1 057	1 104	1 113	1 043	1 209	1 314
Chorwacja	28	30	33	37	31	35	40
Włochy	659	702	713	733	645	764	897
Cypr	12	14	16	16	16	16	19
Łotwa	11	11	12	13	13	14	18
Litwa	15	17	18	20	18	24	29
Luksemburg	27	27	28	30	30	35	40
Węgry	44	48	54	60	57	60	70
Malta	7	7	8	9	8	7	9
Holandia	290	303	326	335	329	381	431
Austria	159	168	173	178	173	184	212
Polska	171	224	242	252	238	276	315
Portugalia	91	99	104	113	103	106	127
Rumunia	62	68	78	82	78	86	102
Słowenia	19	20	22	22	20	24	27
Słowacja	28	31	34	36	37	40	45
Finlandia	93	96	100	105	102	114	121
Szwecja	201	205	206	208	219	230	234
Ogółem	5 231	5 565	5 839	6 006	5 654	6 355	7 154

Źródło: sprawozdania państw członkowskich dotyczące VAT za lata budżetowe 2016–2022

Załącznik 6 Zmiana sald VAT (mln EUR)*

Państwo członkowskie	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Belgia	12,33	15,02	15,37	-8,42	-57,72	31,76	-13,23
Bułgaria	2,32	4,58	1,92	4,68	5,46	7,14	8,46
Czechy	5,12	20,69	10,67	8,35	-4,18	9,59	20,28
Dania	4,54	2,63	-21,97	-9,11	25,42	71,18	4,42
Niemcy	-6,57	14,07	14,67	-3,28	106,98	104,48	268,70
Estonia	0,14	1,09	0,49	0,65	0,32	3,08	3,00
Irlandia	-9,95	0,84	17,06	2,03	-41,81	11,46	27,42
Grecja	-53,43	-12,05	-4,82	14,16	0,07	-42,82	41,17
Hiszpania	67,71	-9,52	128,69	85,19	-73,72	78,88	160,69
Francja	58,70	98,94	111,62	57,41	27,59	253,03	322,78
Chorwacja	2,75	2,88	2,55	2,99	11,28	9,02	11,13
Włochy	262,80	145,51	87,06	48,96	-15,63	230,68	580,28
Cypr	1,49	2,37	3,49	1,48	2,32	1,96	4,63
Łotwa	1,82	1,54	2,94	3,15	3,25	1,39	6,44
Litwa	1,13	0,71	2,26	3,08	0,74	10,26	17,26
Luksemburg	3,28	4,75	-8,57	-1,97	46,02	11,57	-8,04
Węgry	-1,77	-1,54	8,47	11,37	13,65	11,04	26,90
Malta	0,81	1,38	-0,05	2,76	2,65	2,53	3,61
Holandia	17,27	-0,77	7,72	-1,04	17,14	136,32	48,76
Austria	5,24	-1,22	5,51	1,65	2,32	16,49	39,83
Polska	-21,72	100,22	100,90	117,91	-12,60	79,52	58,82
Portugalia	9,11	6,14	9,15	11,63	2,66	1,80	20,91
Rumunia	19,50	5,60	10,15	17,41	-6,63	29,37	69,54
Słowenia	1,37	2,74	3,68	0,78	-4,69	5,17	2,74
Słowacja	4,19	5,78	12,34	10,68	8,82	10,81	9,99
Finlandia	5,12	7,82	3,68	11,69	-0,13	7,16	114,83
Szwecja	6,85	3,54	-0,01	7,86	8,13	15,35	7,57
Ogółem	400,15	423,73	524,96	402,03	67,72	1 108,22	1 858,89

Źródło: roczne sprawozdanie finansowe UE i obliczenia Komisji Europejskiej

* Obliczenie sald polega na corocznej korekcie danych za ostatni dostępny rok i za lata poprzednie.

Załącznik 7 Zastrzeżenia w podziale na państwa członkowskie

	Łączna liczba zastrzeżeń na 31 grudnia 2023 r.	W tym zastrzeżenia obejmujące lata 2021 i 2022
Belgia	1	-
Bułgaria	-	-
Czechy	-	-
Dania	7	-
Niemcy	8	-
Estonia	-	-
Irlandia	9	-
Grecja	5	2
Hiszpania	-	-
Francja	2	-
Chorwacja	2	-
Włochy	3	1
Cypr	-	-
Łotwa	-	-
Litwa	-	-
Luksemburg	5	-
Węgry	-	-
Malta	-	-
Holandia	4	-
Austria	5	-
Polska	-	-
Portugalia	-	-
Rumunia	11	3
Słowenia	-	-
Słowacja	-	-
Finlandia	2	1
Szwecja	1	-
Zjednoczone Królestwo	1	-
Ogółem	66	7

Źródło: Komisja Europejska

Załącznik 8 Kwestionariusz dla państw członkowskich

Kwestionariusz do sprawozdania, o którym mowa w art. 13a rozporządzenia Rady nr 1553/89 w sprawie ostatecznych jednolitych warunków poboru środków własnych pochodzących z podatku od wartości dodanej.

1. W skali od 1 do 10 (gdzie 10 to ocena najwyższa), jak oceniają Państwo nowy system wprowadzony rozporządzeniem Rady (UE, Euratom) 2021/769 z dnia 30 kwietnia 2021 r. w porównaniu ze starym systemem pod względem czasu/zasobów potrzebnych do sporządzenia sprawozdania rocznego oraz przygotowania i uczestnictwa w inspekcji (pełny cykl)?

2. Które cechy nowego systemu zasobów własnych opartych na VAT cenią Państwo najbardziej?

3. Które cechy nowego systemu zasobów własnych opartych na VAT cenią Państwo najmniej?

4. Czy wprowadzenie nowego systemu doprowadziło do zmniejszenia liczby pracowników, obciążenia pracą, kosztów lub innych zasobów?

5. Jeżeli odpowiedź na pytanie 4 jest twierdząca, czy mogą Państwo określić ilościowo oszczędności umożliwione dzięki reformie związane z przygotowaniem sprawozdań oraz przygotowaniem inspekcjach i uczestniczeniem w nich (w przeliczeniu na ekwiwalent pełnego czasu pracy (EPC), obciążenie pracą, koszty lub inne zasoby, stosownie do przypadku)?

Załącznik 9 Średnie ważone stawki procentowe VAT i status na 2016 r.

Państwo członkowskie	Średnia ważona stawka VAT z 2016 r. (%)	Liczba zastrzeżeń	Stan
Belgia	16,1119 %	-	Ostatecznie
Bułgaria	19,7258 %	-	Ostatecznie
Czechy	18,9045 %	-	Ostatecznie
Dania	25,0000 %	-	Ostatecznie
Niemcy*	16,7396 %	1	Tymczasowo
Estonia	19,2187 %	-	Ostatecznie
Irlandia*	16,2875 %	2	Tymczasowo
Grecja	20,3585 %	-	Ostatecznie
Hiszpania	14,5883 %	-	Ostatecznie
Francja	15,3663 %	-	Ostatecznie
Chorwacja*	22,0014 %	1	Tymczasowo
Włochy	15,5720 %	-	Ostatecznie
Cypr	13,6041 %	-	Ostatecznie
Łotwa	19,7217 %	-	Ostatecznie
Litwa	19,7924 %	-	Ostatecznie
Luksemburg	13,0210 %	3	Tymczasowo
Węgry	24,3450 %	-	Ostatecznie
Malta	13,5716 %	-	Ostatecznie
Holandia	16,4194 %	-	Ostatecznie
Austria	16,6805 %	-	Ostatecznie
Polska	17,0229 %	-	Ostatecznie
Portugalia	17,7076 %	-	Ostatecznie
Rumunia	18,6242 %	-	Ostatecznie
Słowenia	17,4687 %	-	Ostatecznie
Słowacja	19,1907 %	-	Ostatecznie
Finlandia	20,6655 %	-	Ostatecznie
Szwecja	21,1007 %	-	Ostatecznie

Źródło: sprawozdania państw członkowskich dotyczące VAT za rok budżetowy 2016.

* Dane przedstawione w niniejszym załączniku pochodzą z marca 2024 r. W następstwie inspekcji przeprowadzonych po marcu 2024 r. stawka dla Irlandii stała się ostateczna (nowa wartość procentowa wynosi 16,2875). Ponadto tymczasowa wartość procentowa dla Niemiec zmieniła się na 16,7453, a w przypadku Chorwacji – na 22,0578.

Załącznik 10 Wykaz dyrektyw Rady zmieniających dyrektywę VAT od 2016 r.

1. Dyrektywa Rady (UE) 2016/856 z dnia 25 maja 2016 r. zmieniająca dyrektywę 2006/112/WE w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej w zakresie okresu obowiązywania minimalnej stawki podstawowej.
2. Dyrektywa Rady (UE) 2016/1065 z dnia 27 czerwca 2016 r. zmieniająca dyrektywę 2006/112/WE w odniesieniu do bonów na towary lub usługi.
3. Dyrektywa Rady (UE) 2017/2455 z dnia 5 grudnia 2017 r. zmieniająca dyrektywę 2006/112/WE i dyrektywę 2009/132/WE w odniesieniu do niektórych obowiązków wynikających z podatku od wartości dodanej w przypadku świadczenia usług i sprzedaży towarów na odległość.
4. Dyrektywa Rady (UE) 2018/912 z dnia 22 czerwca 2018 r. zmieniająca dyrektywę 2006/112/WE w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej w zakresie okresu obowiązywania minimalnej stawki podstawowej.
5. Dyrektywa Rady (UE) 2018/1695 z dnia 6 listopada 2018 r. zmieniająca dyrektywę 2006/112/WE w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej w odniesieniu do okresu stosowania fakultatywnego mechanizmu odwrotnego obciążenia w związku z dostawami niektórych towarów i usług podatnych na oszustwa oraz mechanizmu szybkiego reagowania na oszustwa związane z VAT.
6. Dyrektywa Rady (UE) 2018/1713 z dnia 6 listopada 2018 r. zmieniająca dyrektywę 2006/112/WE w odniesieniu do stawek podatku od wartości dodanej stosowanego do książek, gazet i czasopism.
7. Dyrektywa Rady (UE) 2018/1910 z dnia 4 grudnia 2018 r. zmieniająca dyrektywę 2006/112/WE w odniesieniu do harmonizacji i uproszczenia niektórych przepisów w systemie podatku od wartości dodanej dotyczących opodatkowania handlu między państwami członkowskimi.
8. Dyrektywa Rady (UE) 2019/475 z dnia 18 lutego 2019 r. zmieniająca dyrektywy 2006/112/WE i 2008/118/WE w odniesieniu do włączenia włoskiej gminy Campione d'Italia oraz włoskich wód jeziora Lugano do obszaru celnego Unii i do terytorialnego zakresu stosowania dyrektywy 2008/118/WE.
9. Dyrektywa Rady (UE) 2019/1995 z dnia 21 listopada 2019 r. zmieniająca dyrektywę 2006/112/WE w odniesieniu do przepisów dotyczących sprzedaży towarów na odległość oraz niektórych krajowych dostaw towarów.
10. Dyrektywa Rady (UE) 2019/2235 z dnia 16 grudnia 2019 r. zmieniająca dyrektywę 2006/112/WE w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej i dyrektywę 2008/118/WE w sprawie ogólnych zasad dotyczących podatku akcyzowego w odniesieniu do działań obronnych w ramach Unii.
11. Dyrektywa Rady (UE) 2020/284 z dnia 18 lutego 2020 r. zmieniająca dyrektywę 2006/112/WE w odniesieniu do wprowadzenia pewnych wymogów dla dostawców usług płatniczych.
12. Dyrektywa Rady (UE) 2020/1756 z dnia 20 listopada 2020 r. zmieniająca dyrektywę 2006/112/WE w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej w zakresie identyfikacji podatników w Irlandii Północnej.

13. Dyrektywa Rady (UE) 2020/2020 z dnia 7 grudnia 2020 r. zmieniająca dyrektywę 2006/112/WE w odniesieniu do środków tymczasowych dotyczących podatku od wartości dodanej mających zastosowanie do szczepionek przeciwko COVID-19 i wyrobów medycznych do diagnostyki *in vitro* w kierunku tej choroby w odpowiedzi na pandemię COVID-19.

14. Dyrektywa Rady (UE) 2021/1159 z dnia 13 lipca 2021 r. zmieniająca dyrektywę 2006/112/WE w zakresie tymczasowych zwolnień w imporcie i niektórych dostawach, w odpowiedzi na pandemię COVID-19.

15. Dyrektywa Rady (UE) 2022/542 z dnia 5 kwietnia 2022 r. w sprawie zmiany dyrektyw 2006/112/WE i (UE) 2020/285 w zakresie stawek podatku od wartości dodanej.

16. Dyrektywa Rady (UE) 2022/890 z dnia 3 czerwca 2022 r. dotycząca zmiany dyrektywy 2006/112/WE w odniesieniu do przedłużenia okresu stosowania fakultatywnego mechanizmu odwrotnego obciążenia w związku z dostawami niektórych towarów i usług podatnych na oszustwa oraz mechanizmu szybkiego reagowania na oszustwa związane z VAT.

Załącznik 11 Stawki VAT obowiązujące w państwach członkowskich

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
BE	6 %; 12 %; 21 %	6 %; 12 %; 21 %	6 %; 12 %; 21 %	6 %; 12 %; 21 %	6 %; 12 %; 21 %	6 %; 12 %; 21 %	6 %; 12 %; 21 %	6 %; 12 %; 21 %
BG	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %
CZ	10 %; 15 %; 21 %	10 %; 15 %; 21 %	10 %; 15 %; 21 %	10 %; 15 %; 21 %	10 %; 15 %; 21 %	10 %; 15 %; 21 %	10 %; 15 %; 21 %	10 %; 15 %; 21 %
DK	25 %	25 %	25 %	25 %	25 %	25 %	25 %	25 %
DE	7 %; 19 %	7 %; 19 %	7 %; 19 %	7 %; 19 %	7 %; 19 %	5/7 %; 16/19 %;	7 %; 19 %	7 %; 19 %
EE	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %	5 %; 9 %; 20 %	5 %; 9 %; 20 %
IE	4,8 %; 9 %; 13,5 %; 23 %	4,8 %; 9 %; 13,5 %; 23 %	4,8 %; 9 %; 13,5 %; 23 %	4,8 %; 9 %; 13,5 %; 23 %	4,8 %; 9 %; 13,5 %; 23/21 %;	4,8 %; 9 %; 13,5 %; 21/23 %;	4,8 %; 9 %; 13,5 %; 23 %	4,8 %; 9 %; 13,5 %; 23 %
EL	6 %; 13 %; 24 %	6 %; 13 %; 24 %	6 %; 13 %; 24 %	6 %; 13 %; 24 %	6 %; 13 %; 24 %	6 %; 13 %; 24 %	6 %; 13 %; 24 %	6 %; 13 %; 24 %
ES	4 %; 10 %; 21 %	4 %; 10 %; 21 %	4 %; 10 %; 21 %	4 %; 10 %; 21 %	4 %; 10 %; 21 %	4 %; 10 %; 21 %	4 %; 10 %; 21 %	4 %; 10 %; 21 %
FR	2,1 %; 5,5 %; 10 %, 20 %;	2,1 %; 5,5 %; 10 %, 20 %;	2,1 %; 5,5 %; 10 %, 20 %;	2,1 %; 5,5 %; 10 %, 20 %;	2,1 %; 5,5 %; 10 %, 20 %;	2,1 %; 5,5 %; 10 %, 20 %;	2,1 %; 5,5 %; 10 %, 20 %;	2,1 %; 5,5 %; 10 %, 20 %;
HR	5 %; 13 %; 25 %	5 %; 13 %; 25 %	5 %; 13 %; 25 %	5 %; 13 %; 25 %	5 %; 13 %; 25 %	5 %; 13 %; 25 %	5 %; 13 %; 25 %	5 %; 13 %; 25 %
IT	4 %; 5 %; 10 %; 22 %	4 %; 5 %; 10 %; 22 %	4 %; 5 %; 10 %; 22 %	4 %; 5 %; 10 %; 22 %	4 %; 5 %; 10 %; 22 %	4 %; 5 %; 10 %; 22 %	4 %; 5 %; 10 %; 22 %	4 %; 5 %; 10 %; 22 %
CY	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	3 %; 5 %; 9 %; 19 %
LV	12 %; 21 %	12 %; 21 %	12 %; 21 %	5 %; 12 %; 21 %	5 %; 12 %; 21 %	5 %; 12 %; 21 %	5 %; 12 %; 21 %	5 %; 12 %; 21 %

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
LT	5 %; 9 %; 21 %	5 %; 9 %; 21 %	5 %; 9 %; 21 %	5 %; 9 %; 21 %	5 %; 9 %; 21 %	5 %; 9 %; 21 %	5 %; 9 %; 21 %	5 %; 9 %; 21 %
LU	3 %; 8 %; 14 %; 17 %	3 %; 8 %; 14 %; 17 %	3 %; 8 %; 14 %; 17 %	3 %; 8 %; 14 %; 17 %	3 %; 8 %; 14 %; 17 %	3 %; 8 %; 14 %; 17 %	3 %; 8 %; 14 %; 17 %	3 %; 7 %; 13 %; 16 %
HU	5 %; 18 %; 27 %	5 %; 18 %; 27 %	5 %; 18 %; 27 %	5 %; 18 %; 27 %	5 %; 18 %; 27 %	5 %; 18 %; 27 %	5 %; 18 %; 27 %	5 %; 18 %; 27 %
MT	5 %; 7 %; 18 %	5 %; 7 %; 18 %	5 %; 7 %; 18 %	5 %; 7 %; 18 %	5 %; 7 %; 18 %	5 %; 7 %; 18 %	5 %; 7 %; 18 %	5 %; 7 %; 18 %
NL	6 %; 21 %	6 %; 21 %	6 %; 21 %	9 %; 21 %	9 %; 21 %	9 %; 21 %	9 %; 21 %	9 %; 21 %
AT	10 %; 13 %; 20 %	10 %; 13 %; 20 %	10 %; 13 %; 20 %	10 %; 13 %; 20 %	5 %, 10 %; 13 %; 20 %	5 %, 10 %; 13 %; 20 %	10 %; 13 %; 20 %	10 %; 13 %; 20 %
PL	5 %; 18 %; 23 %	5 %; 18 %; 23 %	5 %; 18 %; 23 %	5 %; 18 %; 23 %	5 %; 18 %; 23 %	5 %; 18 %; 23 %	5 %; 18 %; 23 %	5 %; 18 %; 23 %
PT	6 %; 13 %; 23 %	6 %; 13 %; 23 %	6 %; 13 %; 23 %	6 %; 13 %; 23 %	6 %; 13 %; 23 %	6 %; 13 %; 23 %	6 %; 13 %; 23 %	6 %; 13 %; 23 %
RO	5 %; 9 %; 20 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %
SI	9,5 %; 22 %	9,5 %; 22 %	9,5 %; 22 %	9,5 %; 22 %	5 %; 9,5 %; 22 %	5 %; 9,5 %; 22 %	5 %; 9,5 %; 22 %	5 %; 9,5 %; 22 %
SK	10 %; 20 %	10 %; 20 %	10 %; 20 %	10 %; 20 %	10 %; 20 %	10 %; 20 %	10 %; 20 %	10 %; 20 %
FI	10 %; 14 %; 24 %	10 %; 14 %; 24 %	10 %; 14 %; 24 %	10 %; 14 %; 24 %	10 %; 14 %; 24 %	10 %; 14 %; 24 %	10 %; 14 %; 24 %	10 %; 14 %; 24 %
SE	6 %; 12 %; 25 %	6 %; 12 %; 25 %	6 %; 12 %; 25 %	6 %; 12 %; 25 %	6 %; 12 %; 25 %	6 %; 12 %; 25 %	6 %; 12 %; 25 %	6 %; 12 %; 25 %

Źródło: baza danych „Podatki w Europie”, wcześniej opublikowany wykaz stawek VAT, publicznie dostępne informacje.

Załącznik 12 Średnie ważone stawki VAT w państwach członkowskich w latach 2016–2020, w %

państwo członkowskie	2016	2017	2018	2019	2020
Belgia	16,1119	16,0177	15,9033	16,0603	15,9622
Bułgaria	19,7258	19,7290	19,7185	19,7149	19,5845
Czechy	18,9045	18,8680	18,8187	18,7778	18,4913
Dania	25,0000	25,0000	25,0000	25,0000	25,0000
Niemcy	16,7396	16,7185	16,7355	16,7636	15,4041
Estonia	19,2187	19,2257	19,1851	19,1873	19,1596
Irlandia	16,2875	16,3228	16,5002	16,5307	16,3979
Grecja	20,3585	20,6506	20,6097	19,9687	18,4146
Hiszpania	14,5883	14,4696	14,3250	14,6177	14,5594
Francja	15,3663	15,2702	15,2840	15,4303	15,379
Chorwacja	22,0014	21,4101	21,5697	20,3610	21,0095
Włochy	15,5720	15,4768	15,4872	15,5858	15,5942
Cypr	13,6041	13,2560	12,5966	12,7172	13,5437
Łotwa	19,7217	19,8917	19,6934	19,7677	19,7213
Litwa	19,7924	20,0566	19,8387	19,8857	19,8848
Luksemburg	13,0210	12,8644	13,4055	13,2147	12,931
Węgry	24,3450	23,8176	22,9542	23,1810	22,8911
Malta	13,5716	13,6878	13,5302	13,5795	13,3496
Holandia	16,4194	16,4882	16,1383	16,9233	17,0848
Austria	16,6805	16,6223	16,8065	16,6780	15,892
Polska	17,0229	16,9906	16,9136	17,0331	17,1593
Portugalia	17,7076	17,0838	17,0488	16,8203	16,942
Rumunia	18,6242	16,9892	16,7183	16,8408	16,4777
Słowenia	17,4687	17,4037	17,2777	17,3087	17,2753
Słowacja	19,1907	19,2161	19,1329	18,9486	18,7725
Finlandia	20,6655	20,6719	20,6995	20,6476	20,6691
Szwecja	21,1007	21,1800	21,2425	21,2911	21,2327

Źródło: sprawozdania państw członkowskich dotyczące VAT za lata budżetowe 2016–2020.

Załącznik 13 Uproszczona średnia ważona stawka VAT z 2020 r. w porównaniu z rzeczywistą średnią ważoną stawką VAT z 2020 r.

Aby zobrazować i przetestować dokładność uproszczonej średniej ważonej stawki VAT, w niniejszym załączniku przedstawiono obliczenia uproszczonej średniej ważonej stawki VAT na rok 2020 przy wykorzystaniu jako podstawy średniej ważonej stawki VAT z roku 2019.

$$S\text{-}WAR_{2020} = WAR_{2019} \times \frac{HH\text{-}WAR_{2020}}{HH\text{-}WAR_{2019}}$$

Aby zweryfikować dokładność szacunków, tabela zawiera porównanie z rzeczywistą średnią ważoną stawką VAT z 2020 r., podaną przez państwa członkowskie w ich sprawozdaniach finansowych i zweryfikowaną przez Komisję. W przypadku większości państw uproszczona średnia ważona stawka VAT ściśle odpowiada rzeczywistej średniej ważonej stawce VAT, przy czym różnica między tymi dwoma stawkami wynosi mniej niż 0,2 punktu procentowego. Po przeważeniu przez podstawę VAT danego kraju uproszczona średnia ważona stawka VAT różni się średnio o zaledwie 0,10 punktu procentowego od rzeczywistej średniej ważonej stawki VAT z 2020 r.

Gdyby zamiast pełnego obliczenia średniej ważonej stawki VAT zastosowano tę uproszczoną metodę, skutki finansowe byłyby minimalne. Łączna kwota wkładów państw członkowskich zmniejszyłaby się jedynie o 14,9 mln EUR w 2020 r. W przypadku większości państw członkowskich składki byłyby niższe lub nie zmieniłyby się ze względu na mechanizm ograniczenia.

państwo członkowskie	**Uproszczona średnia ważona stawka VAT z 2020 r.**	**Rzeczywista średnia ważona stawka VAT z 2020 r.**	**Różnica** (w punktach procentowych)	**Wpływ stosowania uproszczonej średniej ważonej stawki VAT (WAR) na zasoby własne** (mln EUR)	**Względny wpływ na zasoby własne**
Belgia	16,08 %	15,96 %	0,12 %	3,8	0,7 %
Bułgaria	19,70 %	19,58 %	0,12 %	0,0	0,0 %
Czechy	18,54 %	18,49 %	0,05 %	0,7	0,3 %
Dania	25,00 %	25,00 %	0,00 %	0,0	0,0 %
Niemcy*	*16,66 %*	*15,40 %*	*1,25 %*	*321,9*	*7,5 %*
Estonia	19,19 %	19,16 %	0,03 %	0,1	0,1 %
Irlandia	16,49 %	16,40 %	0,09 %	1,3	0,5 %
Grecja	17,09 %	18,41 %	-1,32 %	-16,0	-7,7 %
Hiszpania	14,59 %	14,56 %	0,03 %	3,1	0,2 %
Francja	15,42 %	15,38 %	0,05 %	9,2	0,3 %
Chorwacja	19,48 %	21,01 %	-1,53 %	0,0	0,0 %
Włochy	15,58 %	15,59 %	-0,01 %	-1,2	-0,1 %

państwo członkowskie	Uproszczona średnia ważona stawka VAT z 2020 r.	Rzeczywista średnia ważona stawka VAT z 2020 r.	**Różnica** (w punktach procentowych)	**Wpływ stosowania uproszczonej średniej ważonej stawki VAT (WAR) na zasoby własne** (mln EUR)	**Względny wpływ na zasoby własne**
Cypr	12,72 %	13,54 %	-0,82 %	0,0	0,0 %
Łotwa	19,79 %	19,72 %	0,06 %	0,1	0,3 %
Litwa	19,91 %	19,88 %	0,02 %	0,1	0,1 %
Luksemburg	13,36 %	12,93 %	0,42 %	0,0	0,0 %
Węgry	22,73 %	22,89 %	-0,16 %	-1,2	-0,7 %
Malta	13,52 %	13,35 %	0,17 %	0,0	0,0 %
Holandia	16,94 %	17,08 %	-0,15 %	-8,5	-0,9 %
Austria	16,66 %	15,89 %	0,77 %	24,1	4,7 %
Polska	17,05 %	17,16 %	-0,11 %	-4,5	-0,6 %
Portugalia	16,79 %	16,94 %	-0,15 %	0,0	0,0 %
Rumunia	16,70 %	16,48 %	0,22 %	3,0	1,3 %
Słowenia	17,31 %	17,28 %	0,03 %	0,1	0,2 %
Słowacja	18,62 %	18,77 %	-0,15 %	-0,9	-0,8 %
Finlandia	20,66 %	20,67 %	-0,01 %	-0,1	0,0 %
Szwecja	21,29 %	21,23 %	0,06 %	1,7	0,3 %
Średnia UE			0,25 %	2,9	
Średnia ważona UE (według podstawy VAT)			0,10 %		
Ogółem				14,9	

Źródła: sprawozdania państw członkowskich dotyczące VAT za lata budżetowe 2019 i 2020, dane EUROMOD (zob. wyjaśnienie poniżej) dotyczące spożycia dostosowane do danych Eurostatu dotyczących spożycia w sektorze gospodarstw domowych według 3-cyfrowej kategorii spożycia COICOP (klasyfikacja spożycia indywidualnego według celu) za lata 2017–2018, baza danych „Podatki w Europie", stawki VAT według 5-cyfrowej kategorii spożycia COICOP na lata 2019–2020. Własne obliczenia.

*: Dużą różnicę między S-WAR a rzeczywistą średnią ważoną stawką VAT dla Niemiec można wyjaśnić obniżeniem podstawowych i obniżonych stawek VAT w 2020 r., co nie znalazło odzwierciedlenia w danych stanowiących podstawę S-WAR. Niemcy są zatem wyłączone ze średnich i całkowitych wartości.

Załącznik 14 Podział konsumpcji podlegającej opodatkowaniu VAT według kategorii, 2020 r.

	Spożycie w sektorze gospodarstw domowych	Zakupy publiczne	Nakłady brutto na środki trwałe	Zużycie pośrednie
Belgia	61 %	4 %	16 %	18 %
Bułgaria	75 %	7 %	5 %	14 %
Czechy	59 %	7 %	13 %	21 %
Dania	-	-	-	-
Niemcy	65 %	5 %	16 %	14 %
Estonia	64 %	10 %	17 %	9 %
Irlandia	66 %	7 %	16 %	12 %
Grecja	85 %	7 %	4 %	4 %
Hiszpania	74 %	7 %	11 %	8 %
Francja	62 %	3 %	17 %	17 %
Chorwacja	73 %	8 %	9 %	9 %
Włochy	72 %	7 %	12 %	9 %
Cypr	59 %	3 %	14 %	24 %
Łotwa	75 %	8 %	11 %	6 %
Litwa	81 %	6 %	8 %	5 %
Luksemburg	56 %	3 %	6 %	7 %
Węgry	66 %	12 %	15 %	7 %
Malta	76 %	9 %	9 %	6 %
Holandia	60 %	8 %	16 %	16 %
Austria	77 %	7 %	9 %	7 %
Polska	73 %	7 %	9 %	11 %
Portugalia	75 %	7 %	6 %	12 %
Rumunia	43 %	5 %	14 %	38 %
Słowenia	70 %	9 %	10 %	10 %
Słowacja	69 %	6 %	10 %	15 %
Finlandia	62 %	18 %	9 %	11 %
Szwecja	58 %	12 %	18 %	13 %

Źródła: sprawozdania państw członkowskich dotyczące VAT za rok budżetowy 2020. Własne obliczenia.

Załącznik 15 Szczegółowe wyjaśnienie obliczania średniej ważonej stawki VAT dla gospodarstw domowych (HH-WAR)

Niniejszy załącznik zawiera szczegółowe wyjaśnienie średniej ważonej stawki VAT spożycia w sektorze gospodarstw domowych, zwanej średnią ważoną stawką VAT dla gospodarstw domowych. Jest to główny element obliczania uproszczonej średniej ważonej stawki VAT, tj. uproszczona średnia ważona stawka VAT jest obliczana poprzez zastosowanie stopy wzrostu średniej ważonej stawki VAT dla gospodarstw domowych do (rzeczywistej) średniej ważonej stawki VAT w roku referencyjnym. Ta średnia ważona stawka VAT dla gospodarstw domowych została obliczona przez JRC w Sewilli.

Podstawowe dane dotyczące wydatków na spożycie pochodzą z EUROMOD[32], który opiera się na danych jednostkowych pochodzących z europejskiego badania dochodów i warunków życia (EU-SILC) oraz z badania budżetów gospodarstw domowych (odpowiednio z 2019 r. i 2015 r. w przypadku większości państw). Wyniki te można dostosować w celu odzwierciedlenia danych z rachunków krajowych dostępnych w Eurostacie, określanych jako „wydatki na spożycie gospodarstw domowych według celu spożycia (3-cyfrowa kategoria COICOP)". Do obliczenia średniej ważonej stawki VAT w roku n państwa członkowskie wykorzystują dane dotyczące spożycia z roku n-2. Oznacza to, że do celu dostosowania danych dotyczących spożycia wykorzystano dane dotyczące spożycia z rachunków narodowych z roku n-2.

Do oszacowania średniej ważonej stawki VAT potrzebne są również stawki VAT według kategorii spożycia, zebrane z bazy danych „Podatki w Europie" i zweryfikowane zgodnie z przepisami krajowymi. Każdej 5-cyfrowej kategorii COICOP (około 200 kategorii dla większości krajów) podaje się ręcznie jedną stawkę VAT. Jeśli obowiązuje wiele stawek (na przykład dlatego, że w pakiecie 5-cyfrowej kategorii znajdują się różne produkty lub stawki różnią się w ciągu roku), używana jest najbardziej powszechna stawka[33].

Zwolnione kategorie spożycia, które nie wliczają się do podstawy VAT, są identyfikowane na podstawie dokumentu „Stawki VAT stosowane w państwach członkowskich Unii Europejskiej" DG TAXUD z 2019 r. oraz dyrektywy VAT 2006/112. Zakłada się, że zwolnienia te pozostaną niezmienione przez lata.

Średnią ważoną stawkę VAT dla gospodarstw domowych w każdym państwie członkowskim szacuje się następnie jako stawki kalkulacyjne, dzieląc zobowiązania z tytułu VAT przez wydatki na spożycie prywatnych gospodarstw domowych:

$$HH\text{-}WAR = \frac{VAT^{NA}}{\left(EXP^{NA} - VAT^{NA}\right)}$$

[32] EUROMOD to mikrosymulacyjny model podatkowo-świadczeniowy dla UE, który umożliwia badaczom i analitykom polityki porównywalne obliczanie wpływu podatków i świadczeń na dochody gospodarstw domowych i zachęty do pracy dla ludności każdego kraju i dla UE jako całości. Wyniki przedstawione tutaj opierają się na wersji i6.120 EUROMOD. Początkowo EUROMOD był utrzymywany, rozwijany i zarządzany przez Instytut Badań Społecznych i Ekonomicznych (ISER), a od 2021 r. odpowiada za to JRC we współpracy z Eurostatem i zespołami krajowymi z państw UE. Jesteśmy wdzięczni wielu osobom, które przyczyniły się do rozwoju EUROMOD. Za wyniki i ich interpretację odpowiadają autorzy. Więcej informacji: https://euromod-web.jrc.ec.europa.eu/.

[33] Stawki na 2024 r. zostały zweryfikowane przez ekspertów z każdego państwa członkowskiego. Były one jednak nadal tymczasowe w momencie dokonywania obliczeń (lipiec 2024 r.) i w związku z tym podlegały kontrolom, rewizji i korektom do czasu wydania kolejnej stabilnej wersji EUROMOD na początku 2025 r.

Gdzie *HH-WAR* jest średnią ważoną stawką VAT dla gospodarstw domowych dla danego państwa członkowskiego i danego roku, a VAT^{NA} i EXP^{NA} to, odpowiednio, całkowite zobowiązania z tytułu VAT i wydatki na spożycie ogółem z wszelkich wydatków na spożycie niezwolnionych z VAT. Uwzględniono kategorie spożycia ze stawkami zerowymi. NA wskazuje, że VAT i EXP dostosowano do rachunków narodowych.

Załącznik 16 Uproszczone średnie ważone stawki VAT na lata 2021–2024, przy zastosowaniu 2019 r. jako roku referencyjnego

państwo członkowskie	2021	2022	2023	2024
Belgia	16,04 %	15,81 %	15,18 %	14,97 %
Bułgaria	18,98 %	19,32 %	18,69 %	18,54 %
Czechy	17,62 %	17,97 %	17,93 %	17,55 %
Dania	25,00 %	25,00 %	25,00 %	25,00 %
Niemcy	15,76 %	15,82 %	15,85 %	16,24 %
Estonia	19,18 %	19,17 %	19,13 %	19,88 %
Irlandia	15,07 %	15,67 %	15,19 %	16,11 %
Grecja	17,12 %	17,46 %	17,41 %	17,33 %
Hiszpania	14,24 %	14,09 %	13,63 %	14,46 %
Francja	15,40 %	15,39 %	15,56 %	15,98 %
Chorwacja	19,45 %	18,06 %	18,17 %	18,27 %
Włochy	15,53 %	15,03 %	15,06 %	14,62 %
Cypr	12,66 %	12,95 %	12,76 %	11,91 %
Łotwa	19,80 %	19,71 %	19,81 %	19,92 %
Litwa	19,84 %	19,47 %	19,38 %	19,92 %
Luksemburg	13,34 %	13,46 %	13,03 %	13,66 %
Węgry	22,63 %	23,30 %	23,03 %	22,50 %
Malta	13,50 %	14,31 %	13,84 %	14,05 %
Holandia	16,86 %	17,19 %	17,31 %	16,96 %
Austria	15,40 %	16,84 %	17,11 %	16,52 %
Polska	16,97 %	12,99 %	15,47 %	17,52 %
Portugalia	16,53 %	16,62 %	16,25 %	16,31 %
Rumunia	16,73 %	16,67 %	16,99 %	16,84 %
Słowenia	17,27 %	17,23 %	17,52 %	17,59 %
Słowacja	18,63 %	18,54 %	17,87 %	17,38 %
Finlandia	20,66 %	20,66 %	20,78 %	20,30 %
Szwecja	21,29 %	21,53 %	21,78 %	21,53 %
Średnia arytmetyczna	17,46 %	17,42 %	17,40 %	17,48 %
Średnia, ważona według podstawy VAT	16,34 %	16,14 %	16,23 %	16,45 %

Źródło: Obliczenia Komisji Europejskiej